

URBACT II HAZAI PROJEKTEREDMÉNYEK

URBACT II

URBACT II HAZAI PROJEKTEREDMÉNYEK

A kiadvány a

*Belügyminisztérium Területrendezési, Építésügyi és Örökségvédelmi
Helyettes Államtitkársága megbízásából és támogatásával készült.*

A dokumentumot készítette:

Lechner Lajos Tudásközpont Nonprofit Kft.

Felelős kiadó:

Barkóczy Zsolt ügyvezető

Nyomdai munka:

Avaloni Nyomdaipari, Reklámszolgáltató és Kereskedelmi Kft.

A kiadványban található képeket az URBACT partnerek készítették.

Budapest, 2013. december

© Belügyminisztérium, Lechner Lajos Tudásközpont NKft.

Tartalom

KÖSZÖNTŐ	4
BEVEZETŐ	6

A HAZAI URBACT II PROJEKTEK TÉMATERÜLETENKÉNT

Aktív bevonás

OP-ACT	11
ROMA-NeT (Budapest)	14
ROMA-NeT (Nagykálló)	18
JOBTOWN	21

Alacsony CO₂ kibocsátású városi környezetek

CASH	23
------------	----

Humántőke és vállalkozások

URBAMECO	27
----------------	----

Innováció és kreativitás

UNIC	31
CREATIVE CLUSTERS	34
ESIMeC	37

Kulturális örökség és városmegújulás

URBACT Markets	40
----------------------	----

Leromlott városrészek

RegGov (Nyíregyháza)	43
RegGov (Budapest X. kerület)	47
SURE	50
RE-Block	54

Nagyvárosi kormányzás

EGTC	57
------------	----

KÖSZÖNTŐ

Kedves Olvasó!

Az URBACT II HAZAI PROJEKTEREDMÉNYEK című kiadvány azokat a tapasztalatokat, eredményeket mutatja be, melyeket a magyar városok értek el a 2007-2013 közötti URBACT programban.

Az URBACT program lényege, hogy az európai városok hálózatba szerveződve, egymással együttműködve keresik a válaszokat korunk városi kihívásaira, úgymint gazdasági válság, demográfiai változások, migráció, elöregedés, szegregáció, munkanélküliség, környezeti problémák, magas energiafogyasztás, klímaváltozás, leromlott lakókörnyezet.

Az URBACT program nem csupán tapasztalatcserét és tudásátadást biztosít, hasznos eszközöket is nyújt a közösségi részvételen alapuló, integrált és fenntartható városfejlesztéshez.

Az intelligens, fenntartható és befogadó európai városmodell megvalósításához – többek között a Lipcsei Chartával, a Toledói Nyilatkozattal és az Európa 2020 Stratégiával összhangban – integ-

rált városfejlesztési eszközök és módszerek alkalmazása szükséges. Az integrált megközelítés alkalmazása során a várost szerves egységként, a városfejlesztést komplexen kell kezelni, az egyes városrészeknek a település egész struktúrájában játszott szerepét kell vizsgálni. Az integrált városfejlesztési politika bevonja a társadalom különböző szereplőit, lehetővé teszi az állampolgárok számára, hogy aktív szerepet vállaljanak közvetlen lakókörnyezetük formálásában.

Büszkék vagyunk arra, hogy egyre több magyar város vesz részt az URBACT programban – vannak közöttük vezető-partneri feladatot betöltő városok is – valamint, hogy egy-egy település több URBACT projektet is megvalósít. Számos városnak sikerült forráshoz is jutni a hazai operatív programokból akcióterve gyakorlati végrehajtásához.

Bízom abban, hogy a kiadványt tanulmányozva egyre több hazai város érez majd kedvet ahhoz, hogy részt vegyen a következő, URBACT III programban, s az ezáltal megerősített tudásuk hozzájárul majd sikeres városfejlesztési gyakorlatukhoz.

Budapest, 2013. december

Dr. Szaló Péter

Területrendezési, Építésügyi és
Örökségvédelmi helyettes államtitkár
Belügyminisztérium

BEVEZETŐ

Tapasztalatcserét és tanulást támogató program

Az URBACT az európai fenntartható városfejlesztést segítő, tapasztalatcserét és tanulást támogató program. Célja, hogy felkészítse a városokat közös megoldások kidolgozására és központi szerepük megerősítésére az egyre komplexebb társadalmi változások közepe. A fenntartható és integrált megközelítésű gyakorlati megoldások választ próbálnak adni a társadalmi, gazdasági, környezeti folyamatokra. A legjobb gyakorlati példákat és tapasztalatokat a programban résztvevő partnervárosok Európa szerte megosztják egymással, a várospolitikában, várostervezésben érintett szakemberekkel és minden olyan érdeklődővel, aki elkötelezett szűkebb vagy tágabb városi lakó- és munkakörnyezete iránt.

Az URBACT sajátossága a helyi közösségvezérelt, integrált és fenntartható városfejlesztés elősegítése és ennek a helyi adottságokra alkalmazott gyakorlati érvényesítése. Ezáltal hitelesen alapozza meg a városfejlesztési stratégiákat és programokat, hathatósan segíti az Európai Unió által támogatott projektekben való sikeres részvételt.

Az URBACT II program egyrészt a versenyképesség, a növekedés és a munkahelyteremtés fokozására, másrészt a leromlott területek társadalmi, gazdasági és környezeti problémáinak kezelésére fókuszál.

Szervezeti és pénzügyi keretek

Az URBACT II (2007-2013) program az Európai Területi Együttműködés célkitűzés városfejlesztési interregionális programja, amely az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) és a tagállamok közös finanszírozásában valósul meg. **Résztvevői** az Európai Unió tagországai, valamint partnerországként Norvégia és Svájc. A program Irányító és Hitelesítő Hatósága, valamint Közös Nemzetközi Titkársága Franciaországban működik.

A tagországok ex-ante hozzájárulást nyújtanak a program végrehajtásához, kialakítják saját ellenőrzési rendszerüket, valamint a közös Monitoring Bizottságon keresztül felügyelik a program megvalósítását. Magyarországon a 49/2007. (III.26.) Kormányrendelet értelmében az URBACT program nemzeti hatósága a Belügyminisztérium, első szintű ellenőrzés feladatait a VÁTI Nonprofit Kft. látja el, a Nemzeti Kapcsolattartó Pont a Belügyminisztérium meg-

bízásából a Lechner Lajos Tudásközpont Nonprofit Kft.

Az URBACT II program támogatható **kedvezményezettjei** a városok, régiók és tagállamok, valamint egyetemek és kutatóközpontok lehetnek.

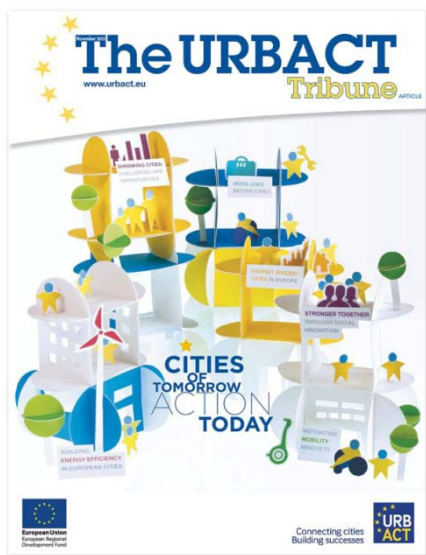
A program teljes költségvetése a 2007-2013 közötti időszakban 68.890.739 euro volt. Az összes támogatható kiadás 67.817.875 euro, amely 53.319.170 euro ERFA támogatásból, 5.173.880 euro nemzeti hozzájárulásból és 9.324.825 euro helyi hozzájárulásból áll. A magyar partnervárosok teljes megpályázott és megítélt kerete 1.115.753,56 euro, amelyből 851.539,26 euro ERFA támogatás és 264.214,30 euro (24 %) önerő.

Hatékony módszerek, praktikus eszközök

Az URBACT a városok közötti gazdasági kapcsolatok fejlesztését, a szociális problémák kezelését, a városi környezet védelmét és helyreállítását célzó törekvések, illetve sikeres gyakorlatok bemutatásának, tapasztalatcseréjének fóruma.

Kiváló szakemberek által vezetett nemzeti és transznacionális keretek között rendezett készségfejlesztési **tréningek és szemináriumok** szolgálnak a városi hivatali, tervező és társadalmi szereplők ismereteinek, módszertani felkészültsé-

gének javítására és együttműködési gyakorlatuk előmozdítására. A nemzeti és a nemzetközi **konferenciák**, az évente megrendezett magas színvonalú **nyári egyetemek** a kölcsönös tájékoztatás mellett lehetővé teszik a különféle projektek résztvevőinek közvetlen találkozását, véleményük, gondjaik, szándékaik megismerését informális keretek között. A **hírlevelek és a honlapok** rendszeres tájékoztatást nyújtanak a program és az egyes projektek előrehaladásáról, és bemutatják az URBACT elveit, gyakorlatát az URBACT közösségnek és mindazoknak, akik érintettek és érdekeltek a városfejlesztés ügyében.

A program szereplői meghatározott prioritásokhoz és azok tématerületeihez illeszkedve tematikus hálózatokat vagy munkacsoportokat hoznak létre. A támogatható **projekt** kiválasztása két szakaszos folyamat. Az ajánlattételi

felhívásra beérkezett pályázatok elfogadást követően „fejlesztési fázisba” lépnek, melynek során kidolgozzák a végleges pályázati anyagot és kibővítik a projektben résztvevő partnerségi kört. A végleges pályázati anyag elfogadását követően a projektek „végrehajtási szakaszba” érnek. A hálózatban résztvevő városok **Helyi Akciótervet** (Local Action Plan) és fejlesztéspolitikai ajánlásokat dolgoznak ki **közösségi részvétellel**, ami azt jelenti, hogy minden város létrehoz egy Helyi Támogató Csoportot (Local Support Group) a témában érintett fontos helyi szereplők bevonásával. További jelentős programelem a városhálózatok munkájának külső szakértőkkel történő segítése. Az egyes projektekben a vezető- és tematikus szakértők feladata a partnervárosok tartalmi és módszertani támogatása munkaprogramjuk kidolgozása és végrehajtása során.

A gazdasági modernizáció kiválasztott témáihoz kötődő projektötletek kipróbálásának és az ERFA és ESZA által támogatott operatív programokba való gyors beépítésnek a támogatására egy „gyorsított eljárási lehetőség” (Fast Track Label) is a pályázó városok rendelkezésére áll.

Magyar városok az URBACT II Programban

Az URBACT II program 52 projektjének megvalósításában 29 ország 500 városa vett részt a Helyi Támogató Csoportok 7000 aktív résztvevőjének segítségével. Ezen belül **Magyarországon 9 város és 2 fővárosi kerület működött együtt Európa városaival** 13 URBACT projekt megvalósításában.

A 2007-ben kiírt **első** pályázati felhívási körben nyert projektek közül összesen 28 valósult meg 2008 és 2011 között, amelyek közül 5 projektben vett részt magyar partnerváros. A **második** felhívási kör 9 projektje 2009-ben indult és 2012-ben zárta tevékenységét. Figyelemreméltó, hogy e körben 5 projekt folyt magyarországi partnerváros részvételével, amelyek közül 2 projekt Budapest, illetve Eger irányítása alatt valósult meg. A 2011-ben kiírt **harmadik** pályázati körben összesen 15 projekt nyert, melyek 2012 májusában kezdték meg tevékenységüket, s végrehajtásuk jelenleg is folyamatban van. E körben 3 projektben vesz részt magyar partnerváros, ezen belül egy projekt Budapest XVIII. kerületének vezetésével valósul meg.

A városhálózatok együttműködési tématerületei

Az URBACT projektekben résztvevő partnervárosok az URBACT programban meghatározott kilenc **témakörben** működnek együtt:

- Aktív bevonás
- Alacsony CO₂ kibocsátású városi környezet
- Humántőke és vállalkozások
- Innováció és kreativitás
- Kulturális örökség és városmegújulás
- Leromlott városrészek
- Nagyvárosi kormányzás
- Minőségi fenntartható életér
- Kikötővárosok

Hazai városok részvétele tématerületenként

Aktív bevonás

Az aktív bevonás témakör keresi a lehetőségeket a társadalom egyes marginalizálódott csoportjainak munkaerőpiaci megjelenésére és a szélesebb társadalomba való integrálására.

A következő projektek érintik az aktív bevonás témakörét:

- Az OP-ACT projekt olyan intézkedési lehetőségeket keres, amelyek a kis és közepes méretű városok stratégiai pozícionálását segítik.
- A ROMA-NET a roma népesség integrációjára fókuszál. Három prioritása: hozzáférés az alapvető szolgáltatásokhoz, aktív munkaerőpiaci befogadás az oktatás-képzés segítségével, valamint az önszorgató kezdeményezések fejlesztése.
- A JOBTOWN célja a fiatalok foglalkoztatottságának növelése.

Alacsony CO₂ kibocsátású városi környezet

A szén-dioxid-kibocsátás 70%-a származik a különböző városokból, részben a rosszul szigetelt épületek miatt. Az épületek utólagos hőszigetelési programjainak kialakítása mellett a városi közlekedés területén is fenntarthatóbb megoldásokra van szükség.

A témakörben részt vevő CASH projekt komplex megközelítésekkel vizsgál az energiafogyasztás csökkentésére, különös tekintettel a fenntartható, energiahatékony lakásállomány kialakítására.

Humántőke és vállalkozások

Valamennyi város számára komoly kihívást jelent, hogy hogyan lehet megfelelő életminőséget fenntartani, miközben nőnek a szociális igények az öregezés, a migráció, valamint a fiatalok fokozódó munkanélkülisége miatt.

A témakör URBAMECO című projektjének célja, hogy növelje az együttműködést a leromlott és megváltozott városrészek helyi gazdaságának integrált fejlesztésében.

Innováció és kreativitás

A tudás és az innováció az európai gazdasági növekedés fontos alappillérei, ezért az európai polgárok innovatív és kreatív képességeinek fokozása alapvető fontosságú a fenntarthatóbb jövő felé vezető úton.

Az innováció és kreativitás témakörben a következő projektek vesznek részt:

- A UNIC azt vizsgálja, hogy a kerámiaipar, mint hagyományos iparág újjáélesztése hogyan válhat az innováció új útjává.
- A Creative Clusters arra keresi a választ, hogy a vidéki térségek kisebb városai miként tudnak létrehozni dinamikus, innovatív környezetet és kreatív iparágakat.
- Az ESIMeC azt elemzi, hogy a városok hogyan építhetnek ki szorosabb kapcsolatokat a munkaadókkal, és hogyan segíthetik a válságból való kilábalást fenntartható munkahelyek megteremtését.

Kulturális örökség és városmegújulás

A különböző városi terek változatossága, a minőségi lakókörnyezet fennmaradása fontos feltétele az ott élő népesség megtartásának.

A témakörben részt vevő URBACT Markets projekt célja, hogy a városi piacok a fenntartható gazdaság motorjává váljanak, hozzájáruljanak a foglalkoztatás javításához, a vállalkozások számának növeléséhez, az építészeti fejlesztések révén a város környezeti megújulásához.

Leromlott városrészek

A városon belüli egyenlőtlenségek megszüntetésének célját tűzte ki a 2007-ben elfogadott Lipcsei Charta, s az integrált városmegújítási megközelítés alapelvét erősítette a spanyol uniós elnökség alatt 2010-ben elfogadott Toledói Nyilatkozat is.

A leromlott városrészek témakörben a következő projektek vesznek részt:

- A RegGov a leromlott városi területek fenntartható integrált fejlesztésének regionális irányításával foglalkozott.
- A SURE projekt kidolgozott egy integrált modellt, amely elősegíti a fenntartható növekedést és a helyi gazdaságok diverzifikálását a közepes méretű városok hátrányos helyzetű területein.
- A RE-Block a kedvezőtlen megítélésű lakótelepek regenerálására összpontosít a bérlok és más helyi kulcs szereplők bevonásával.

Nagyvárosi kormányzás

A nagyvárosi kormányzás témakör különösen fontos a kiegyensúlyozott európai policentrikus városmodell tekintetében. Az EU 2020 Stratégia intelligens, fenntartható és befogadó növekedési víziójának eléréséhez támaszkodni kell a kifinomult, hatékony nagyvárosi kormányzási modellekre.

A témakörben részt vevő EGTC projekt célja annak vizsgálata, hogy miként növelhető a határtérségek, határon átnyúló nagyvárosi területek versenyképessége állandó intézményi háttér megteremtésével.

A *Minőségi fenntartható élettér* és a *Kikötővárosok* tématerületekhez tartozó projektekben magyar városok nem vettek részt.

A következő fejezetek a fent felsorolt tématerületekhez tartozó hazai URBACT II projektek eredményeit, tapasztalatait mutatják be.

OP-ACT

A kis és közepes méretű városok stratégiai helyzete és fejlesztési lehetőségei

	Helyszín: Nagykálló Időtartam: 2010 - 2012 Érintett lakosság: 10 000 fő Összköltség: 44 160 €	
---	---	--

Az Európai Unió szintjén a kis- és közepes méretű városok érdekeinek hatékonyabb képviselete fogalmazódott meg a fókuszáltabb és eredményesebb fejlesztési programok és közös megoldások kialakítására. A projekt ennek elősegítésére célul fogalmazta meg, hogy a résztvevő partnereket olyan fenntartható, integrált városfejlesztési politika kialakításában segítse, amely megoldást jelenthet a demográfiai változások, a nagymértékű ipari kitelepítések és napjaink pénzügyi válsága okozta munkahely- és lakosságszám csökkenés kezelésére. A probléma súlyosan érinti a kis- és közepes méretű városokat, így a Nagykállóhoz hasonló európai városok képviselői dolgozhattak együtt az URBACT Program segítségével.

Együttműködés: Helyi Támogató Csoport

A projekt sikere a minél szélesebb körű Helyi Támogató Csoportok kialakításával érhető el. E csoport tagjai lehetnek egyesületek, vállalkozások, a városvezetés tagjai és olyan szakemberek, akik ismeretekkel és tapasztalatokkal, jó gyakorlatokkal rendelkeznek.

A projekt célul tűzte ki a helyi partnerségek kialakításán keresztül a gazdasági és környezeti városfejlesztési stratégiák kiegészítését kohéziós és szociális elemekkel, valamint az OP-ACT projekt városmarketing eszközként történő felhasználását. Ennek sikere a Helyi

Akción Terv helyes megalkotásával érhető el, amelyben a Helyi Támogató Csoport közös munkája a legmeghatározóbb.

Tevékenységek

Nagykálló 2010 októberétől vett részt a partnerek szervezésében rendezett projekttalálkozókon. Az első eseményt a lengyel partner Dabrowa Gornicza-ban szervezte meg, ahol lehetőség adódott a

megvalósítással kapcsolatos elképzelések és tervek bemutatására. A következő norvégiai találkozón a fő cél a kis- és közepes méretű városok demográfiai változásainak, stratégiai helyzetének és legfőbb kihívásainak elemzése, megvitatása és megoldások keresése volt.

A közös munkát itt a norvég Kormányzati és Regionális Fejlesztési Minisztérium tanácsadója, a vezető osztrák partner részéről az URBACT program szakértője és egy norvég kutatóintézet munkatársai segítették. A megbeszélésen láthatóvá vált, hogy a projektben résztvevő városok mindegyikének szembe kell néznie a demográfiai változások által okozott lakosságszám csökkenéssel és kisebb-nagyobb mértékű migrációval. Mindezek új korstruktúra kialakulását eredményezhetik, amely hatással lehet a városok további életére és fejlődésére is.

A partnervárosok megfogalmazták a hátrányos helyzetben lévő csoportok – mint például a fiatalok – munkaerőpiacra történő integrációjára, az élhetőbb lakókörnyezet megteremtésére, valamint a városi infrastruktúra fejlesztésére irányuló elképzeléseiket. Az ausztriai vezetőpartner, Leoben által szervezett közös műhelymunka középpontjában már a Helyi Akcióterv kialakítása volt, a kulcsproblémák megfogalmazásával, az élhetőbb város fókuszpontjainak megtalálásával és a konkrét tevékenységek megvitatásával.

Eredmények, tapasztalatok

A projekt mérföldkövei közé tartozik a stratégiák és munkaprogramok létrehozása, a helyi akcióterv kidolgozása, valamint tapasztalatcsere és jó gyakorlat átadása a munkahelyteremtés és gazdasági fejlődés érdekében. Nagykálló a felmerült problémákra megalkothatta válaszait és a pályázat segítségével létrehozta Helyi Akciótervét.

Ezzel a város szembenézhet a foglalkoztatási és jövedelemszerzési lehetőségek szűkösével, illetve a kevésbé vonzó városi arculattal. Lépéseket tehet

a minőségi lakások és a vonzó helyi közösségek, kulturális és szabadidős létesítmények és programok kialakítása érdekében. A Helyi Akcióterv által megnevezett kulcsproblémák és fókuszpontok megtalálásával Nagykálló is megfelelő válaszokat adhat a szociális problémákra is.

Partnerség: Leoben (Ausztria) – vezető partner

Nagykálló (Magyarország), Notodden (Norvégia), Medias (Románia), Ancona (Olaszország), Legazpi (Spanyolország), Heerlen (Hollandia), Altena (Németország), Rezekne (Lettország), Eberswalde (Németország), Dabrowa Gornicza (Lengyelország)

Kapcsolat: Dr. Török László jegyző, Nagykálló, e-mail: jegyzo@nagykallo.hu

ROMA-NeT (Budapest)

Semmit rólunk, nélkülünk! A roma lakosság társadalmi integrációja

	Helyszín: Budapest Időtartam: 2009 - 2013 Érintett lakosság: 100 000 fő Összköltség: 140 541 €	
---	--	--

A ROMA-NeT partnerség 2009 novemberében jött létre a roma közösségek társadalmi befogadásának támogatására. Közös célja a partnervárosokban élő roma lakosság társadalmi és gazdasági integrációjának elősegítése. Valamennyi ROMA-NeT városra jellemző, hogy a roma közösségekben szegénység, szociális és gazdasági kirekesztettség, szegregáció és szisztematikus diszkrimináció figyelhető meg. Ezek a tényezők megmutatkoznak az alacsony képzettségben, a rossz lakáskörülményekben, a magas munkanélküliségben és az egészségügyi problémákban.

Együttműködés: Helyi Támogató Csoport

A csoport tagjai a helyi érdekeltek széles rétegeinek képviselőiből tevődtek össze. A Helyi Támogató Csoport (HTCS) tagjai a város fejlesztésében érdekelt felek, a különböző szolgáltatások széles körének képviseletében (pl. oktatás, egészségügy, foglalkoztatás, lakhatás, rendészet és politikai szervezetek). Ami a legfontosabb: a HTCS-k a helyi roma közösségeket is magukba foglalják.

A ROMA-NeT munkaprogram külön figyelmet fordított a HTCS tagok transznacionális tanulási és információcserével kapcsolatos tevékenységekbe történő bevonására. A cél nem csupán a

HTCS tagok helyi munkavégzésének támogatása volt, hanem egyben az egyes HTCS tagok kapacitásának növelése, a teljes HTCS tudásbázisának kiterjesztése, valamint hálózataik bővítése és a jövőbeni együttműködés alapjainak megteremtése.

Idővel a HTCS-k termékeny tervező környezetet tudtak kialakítani az ötletek fejlesztése és az új gondolatok ösztönzése céljából. Azonban a projekt során félúton a legtöbb HTCS elakadt a problémák azonosításánál, illetve az aktív problémamegoldás és tervezés megbeszélése szintjén. A továbblépéshez a HTCS-k segítséget kértek és kaptak egy független szervezettől a megbeszélések irányításához, a megfelelő tervezési

keretek kialakításához, valamint a Helyi Akcióterv kidolgozásához.

A legtöbb ROMA-NeT város elkötelezett a HTCS struktúra megőrzése iránt a ROMA-NeT program befejezése után is, mivel az hatékony irányítást biztosít a roma integrációs beavatkozások tervezésénél, és az elkövetkező, 2014-2020 közötti uniós operatív programozási időszakban az új lehetőségekre való felkészüléshez is hasznos eszköz lehet. A HTCS-k helyi irányító csoportként is működhetnek a Helyi Akciótervek megvalósításánál és a roma integráció folyamatos előrehaladásának értékelésénél.

Tevékenységek

A ROMA-NeT projektben a hálózat kohézióját a transznacionális tematikus munkacsoportok biztosították.

A tematikus munkacsoportok ösztönlítették a teljes és aktív részvétel biztosítását és a résztvevők tanulási tapasztalatainak maximalizálását. A munkaületeken a partnerek megismerhették a téma szakértőinek tapasztalatait.

A ROMA-NeT projekt végrehajtása során hat tematikus munkacsoport

dolgozott három szakterületi fókusz mentén, amelyek mindegyike alapvető fontosságú a partnervárosokban fennálló problémák leküzdéséhez. A munkacsoportok a szükséges eszközöket is biztosították a Helyi Akciótervek kidolgozásához és alkalmazásához. Tevékenységük három egymáson átvívelő témát ölelt fel:

1. tematikus munkacsoport: aktív közösségi részvétel és felelősségvállalás; diszkrimináció ellenes tudatosság; szociális marketing;

2. tematikus munkacsoport: a kirekesztettség és szegregáció leküzdésének integrált és helyi adottságokon alapuló megközelítése, beleértve a szolgáltatások integrált, helyi adottságokon alapuló megközelítésének alkalmazását is; a szegregáció leküzdése a lakhatási körülmények javításával; valamint a helyi adottságokon alapuló fejlesztés integratív megközelítése;

3. tematikus munkacsoport: átmeneti munkaerő-piac létrehozása, támogatása és alkalmazása; a szociális gazdaság / szociális vállalatok szerepe; a társadalmi számonkérhetőség és audit alkalmazásának indokoltsága.

A ROMA-NeT bevezette a P-t-P elvű tapasztalatcserét, ami a people-to-people (emberek közötti), place-to-place (helyszínek közötti) és partner-to-partner (partnerek közötti) cseré(ke)t foglalta magába. A tevékenység keretében két partner dolgozott együtt egy adott témában, az ismereteik bővítése céljából. A saját településükön meglévő problémák alapján a partnerek közös tanulmányi célú látogatásokat tettek egy kiválasztott helyszínrre, ahol a helyi bevált és adaptálható gyakorlatokról cseréltek tapasztalatot.

Eredmények, tapasztalatok

Budapest az URBACT módszert a társadalmi fenntarthatósággal összefüggő tevékenysége során alkalmazza a továbbiakban. A város támogatást kapott az Európai Integrációs Alaptól a Fővárosi Migrációs Kerekasztal megszervezésére. A projekt keretében az önkormányzat az URBACT helyi támogató csoportjának munkamódszerét a budapesti migrációs folyamatokkal összefüggő problémák feltérképezéséhez használta az elmúlt egy évben, melynek eredményeként a helyi érintettek bevonásával szakpolitikai ajánlásokat hozott létre három szakterületen (kultúra, köznevelés és szociálpolitika) az önkormányzati döntéshozók részére. A projekt előkészítése során a közösség-elérés és bevonás rendkívül körültekintő modelljének alkalmazásával jól strukturált, kellően legitim közös tervezési folyamat ment végbe és megfelelő migrációs hálózat állt össze a társadalmi folyamatok befolyásolása céljából.

A ROMA-NeT budapesti akcióterve a grassroots szervezetek erősítését, pályázási potenciáljainak javítását és az érintett szereplők célzott kapacitásbővítését tűzte ki célul. A projekt eredményeként a helyi támogató csoportban megjelenő szervezetek közel 250ezer € európai uniós támogatást nyertek el, egyrészt nemzetközi partnerségekhez történő csatlakozással (pl. a Roma Matrix projektben dolgozik együtt a Jövőkerék Alapítvány és a Roma Polgári Tömörülés), másrészt az ERFA által támogatott szociális városrehabilitációs projektben való részvétellel (a Kis Pongrác projektbe került bevonásra a Colom Egyesület és a Fókusz Alapítvány). Ezen kívül a kapacitásbővítő tevékenységek megvalósítására a HTCS egyik tagszervezete, a Dialóg

Nemzetközi Egyesület a közelmúltban nyert el élethosszig tartó tanulási folyamatot segítő támogatást. A támogatásból megvalósuló nemzetközi projekt egyik fókuszja a HTCS szervezetek fejlesztő képzése lesz.

Nagyon fontos az önkormányzat számára, hogy mozgásban tudja tartani a kialakult hálózatot, az információáramlást, hogy továbbra is aktívan tartsa meg a HTCS rendszerében a résztvevő szervezeteket, amelyek a roma szervezetek társadalmi befogadása terén a változás motorjai lehetnek. A folyamatban lévő projektek integrált szemléletűek, fókuszuk a foglalkoztatás, a képzés és az

oktatás alakítása célzott mentorációval, valamint az anti-diszkrimináció erősítése. A kifejezett területi fókusszal rendelkező projektek főleg a közösségfejlesztés szakterületére koncentrálnak.

Partnerség: Budapest (Magyarország) - vezető partner

Nagykálló (Magyarország), Almeria (Spanyolország), Bologna (Olaszország), Glasgow (Skócia, EK), Karviná (Cseh Köztársaság), Kassa (Szlovákia), Torrent (Spanyolország), Udine (Olaszország), Bobigny (Franciaország - társult partner)

Kapcsolat: Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatal, 1052 Budapest, Városház utca 9-11.; Molnár Attila, esélyegyenlőségi referens,
e-mail: molnara@budapest.hu; tel.: 06 1 327-1003; 06 30 922-6948

ROMA-NeT (Nagykálló)

A Roma lakosság társadalmi integrációja

	Helyszín: Nagykovács Időtartam: 2009 - 2013 Érintett lakosság: 10 000 fő Összköltség: 62 641 €	
---	--	--

A ROMA-NeT projekt olyan partneri együttműködés, amely eszközöket keres a városi roma közösségek kirekesztésének felszámolásához. A partnerek közös célja és együttes szándéka az, hogy tapasztalataik megosztásával és jó gyakorlatok átadásával fejlesszék és erősítsék a roma közösségeken belüli összetartást, a helyi közösségekbe való beépülést. Helyi szinten a Roma-Net információt szolgáltat és támogatja városi partnereit olyan akciótervek kidolgozásában, amelyek elérhetőbbé teszik, javítják a szolgáltatásokat és segítik a fiatal roma felnőtteket, hogy a közösségbe befogadott, aktív polgárokká válhassanak.

Együttműködés: Helyi Támogató Csoport

Az URBACT projektmegvalósítás egyik fő eleme a Helyi Támogató Csoportok bevonása minél szélesebb körben. E csoport tagjai lehetnek egyesületek, vállalkozások, a városvezetés tagjai és olyan szakemberek, akik ismeretekkel és tapasztalatokkal, jó gyakorlatokkal rendelkeznek a roma integrációval kapcsolatban. A projekt sikere szempontjából az Irányító Hatóságok szerepe partneri szinten is elengedhetetlen. Az együttműködés céljainak elérése érdekében tapasztalataik átadásával segíthetik a partnerséget, ezen kívül a helyi támogató csoportok aktívabb bevonásában is közreműködhetnek. Szerepvállalásukkal támogatják a projekt keretében

megvalósítandó és a projekt célkitűzéseivel összhangban álló Helyi Akcióterv kidolgozását.

A projekt komoly eredménye, hogy a különböző érdekelt felek elkezdtek együtt dolgozni a roma integráció kérdésében. Így a Helyi Támogató Csoportok megerősödésével működésük a program végeztével sem szűnik meg. A csoportok az önkormányzati irányítási struktúra részévé válnak, ezzel közvetlenül befolyásolhatják a roma integrációval kapcsolatos döntések megszületését, szakmai előkészítését.

Tevékenységek

Bologna adott otthont az első olyan közös eszmecserének 2011 szeptemberében, amelyen Nagykálló is részt vett. Ezen az eseményen bemutatkozott a település, illetve megismerhették a partnerek egymás tapasztalatait és elképzeléseit. A találkozók fő témái a partnervárosok aktuális munkaerő-piaci helyzetének (szereplők, problémák és ezek lehetséges megoldásai) megvitatása és az úgynevezett szociális gazdaság szerepének megbeszélése köré épültek.

A skóciai Glasgow által szervezett partnertalálkozó fő témája az aktív közösségi szerepvállalásra és az aktív közösség megerősítésére fókuszált. A munkacso-

port találkozó visszatekintés is volt az elmúlt évek legfontosabb ROMA-NeT témáira, és újraértelmezést nyert a „Vélünk beszélj, ne rólunk!” filozófiája. Fontos üzenete volt a megbeszélésnek, hogy különbséget kell tenni a „romákkal” és a „romákért” dolgozás között.

A soron következő nemzetközi találkozó Torontóban már a célcsoportra irányuló szegregáció és kirekesztés csökkentésével és az integráció erősítésével kapcsolatos kérdéseket helyezte a középpontba. Főként a lakhatási helyzetre és integrált (teljes körű) szolgáltatások biztosítására helyeződött a hangsúly.

A projekt zárókonferenciáját Budapesten és Nagykállón rendezték meg. A nagykállói workshop az esélyegyenlőség megteremtésének fontosságát hangsúlyozta olyan támogató programok bemutatásával, amelyek a roma nők körülményeinek, életminőségének javítását és a roma gyerekek esélyegyenlőségének biztosítását erősíthetik. A megbeszélés másik fontos területe a roma népesség aktivitási rátájának növelése volt, a fokozatos munkaerő-piaci integráció megteremtésével.

Eredmények, tapasztalatok

A projekt keretében három fontos terület került meghatározásra. Egyrészt az aktív közösségi szerepvállalás erősítése, e képesség elsajátítása és továbbfejlesztése. Másrészt a kirekesztés és szegregáció megszüntetése az integrált szolgáltatások, lakhatási körülmények javítása által. Harmadrészt olyan átmeneti munkaerőpiac létrehozása, illetve közvetítő munkaerőpiac alkalmazása, ahol a szociális gazdaság, a szociális pénzügyi szolgáltatások előtérbe kerülnek.

A projekt keretében elkészült a nagykálói Helyi Akcióterv, amely négy, egyenlő

fontosságú pillérre építi fel a romák helyi társadalomba történő integrálásának kérdését. Ezek a területek a mindenki számára elérhető lakhatási körülmények, a megfelelő szintű munkából származó jövedelem, a családok aktívabb bevonása – kiemelten kezelve a nőket és a gyermekeket – a változási folyamatokba és az integráció erősítése.

A korábbi integrációs erőfeszítések keserű tapasztalatai rámutattak arra, hogy a túlságosan nagy „integrációs ugrást” kikényszerítő kezdeményezések kényszerű bukásra vannak ítélve. Éppen ezért egy fokozatos integrációs folyamat kialakítása – adott esetben egyénre szabott támogatással és kommunikációval – vezethet eredményre.

Partnerség: Budapest (Magyarország) - vezető partner

Nagykálló (Magyarország), Almeria (Spanyolország), Bologna (Olaszország), Glasgow (Skócia, EK), Karviná (Cseh Köztársaság), Kassa (Szlovákia), Torrent (Spanyolország), Udine (Olaszország), Bobigny (Franciaország - társult partner)

Kapcsolat: Dr. Török László jegyző, Nagykálló, e-mail: jegyzo@nagykallo.hu

JOB TOWN

Helyi Partnerségek európai hálózata a fiatalok foglalkoztatottságának növelése céljából

	Helyszín: Nagykálló Időtartam: 2013 - 2015 <i>megvalósítás alatt áll</i> Érintett lakosság: 10000 fő Összköltség: 33 254 €
---	---

Nagykálló Önkormányzata tizenegy projektpartnerrel közösen arra vállalkozott, hogy kialakítson egy modellt, amely a gazdaság működését dinamikusabbá, innovatívabbá, így versenyképesebbé formálja. A lefolytatott találkozókön öt fontos terület fogalmazódott meg. A hatékony együttműködési modell kialakítása; a helyi munkaerő-piaci igényekhez igazított oktatás, szakmai képzés és tréningek biztosítása; munkaerő-piaci szükségletelemzések készítése; a vállalkozás és önfoglalkoztatás ösztönzése és a szociális innováció. Közös cél a helyi szinten történő munkalehetőségek bővítésének ösztönzése. A megoldáskeresés alapja a minőségi és mennyiségi ismeretek, tapasztalatok cseréje, ezt segíti elő a városhálózati együttműködés.

Együttműködés: Helyi Támogató Csoport

Az URBACT projektek, így a JOBTOWN projekt megvalósításának is egyik legfőbb eleme a minél szélesebb körű Helyi Támogató Csoportok bevonása. E csoport tagjai lehetnek egyesületek, vállalkozások, a városvezetés tagjai és olyan szakemberek, akik ismeretekkel és tapasztalatokkal, jó gyakorlatokkal rendelkeznek a megfogalmazott témákkal kapcsolatban. A projekt lehetőséget ad a támogató csoportokkal közös nemzetközi és helyi szintű találkozók, szemináriumok szervezésére, ahol megvalósulhat a tapasztalatok megosztása és a

projekttel kapcsolatos közös munka. Ez az együttgondolkodás a garanciája a projekt célkitűzéseivel összhangban álló sikeres Helyi Akcióterv kidolgozásának.

Tevékenységek

Az első transznacionális workshop megrendezésére 2013 júniusában került sor Spanyolországban, Aviles-ben. A program egy hatékony és hosszútávon fenn-

tartható helyi együttműködési modell kialakítására kereste a megoldást, előtérbe helyezve a közösségi mediációval kapcsolatos tapasztalatokat és az Irányító Hatóságok szerepét. E találkozót a támogató csoporttagok részére szervezett helyi megbeszélés előzte meg.

A következő nemzetközi találkozónak Kaiserslautern adott otthont 2013 októberében, ahol a központi téma a fiatalok szakképzési lehetősége volt, bemutattva a Németországi gyakorlatot is. Fontos üzenete volt a néhány napos eszmecserének, hogy a megfelelő, célirányos kommunikáció mára elengedhetetlen a fiatalok eléréséhez, az őket érintő továbbtanulási, szakképzési lehetőségeket minél több felületen kell megjeleníteni. A cél helyi szinten létrehozott egységes támogató szolgálatok kialakítása az eltérő nemzetközi szakképzési modellek ismeretében, a be-

mutatott jó gyakorlatok tapasztalatainak felhasználásával.

Eredmények, tapasztalatok

A JOBTOWN projekt 2012-ben indult, megvalósítása folyamatban van. Időközi eredménye, hogy nemzetközi betekintést adott a fiatalok munkaerő-piaci helyzetébe, képzettségük, ismereteik hiányosságaiba, egyúttal elősegítette a területek helyi szintű vizsgálatát. A projektben kiemelt jelentőségű a helyi munkalehetőségek minőségének és számának növelése, a foglalkoztatók és az ifjúság közötti párbeszéd elősegítése, illetve a támogatások, tréningek elérhetőségének javítása. Ennek megfelelően a Helyi Támogató Csoportokkal történő közös megoldáskeresés és párbeszéd is e célok megvalósításának irányába halad tovább.

Partnerség: Cesena (Olaszország) - vezető partner

Nagykálló (Magyarország), Thurrock Council (Egyesült Királyság), Latsia (Ciprus), London Borough of Enfield (Egyesült Királyság), Kaiserslautern Egyeteme (Németország), Rennes Metropole (Franciaország), Gondomar (Portugália), Aveiro (Portugália), Aviles (Spanyolország), Kielce (Lengyelország).

Kapcsolat: Dr. Török László jegyző, Nagykálló, e-mail: jegyzo@nagykallo.hu

CASH

Városok akciója a fenntartható lakóépületekért

	Helyszín: Tatabánya Időtartam: 2010 - 2013 Érintett lakosság: 72 000 fő Összköltség: 30 505 €	
---	---	--

A tizenegy európai várost, régiót összefogó CASH projekt a jó gyakorlatok tapasztalatcseréjét valósította meg. Célja volt, hogy új megoldásokat ajánljon az Európai Unióban az önkormányzati (szociális) lakóépületek fenntartható felújításához, az épületek energiahatékonyságának javítása és az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentése érdekében. A városhálózat átfogó vizsgálatokat végzett, ez alapján gyakorlati útmutatót készített és terjesztett Európa-szerte. A projektpartnerek elkészítették Helyi Akciótervüket, ami alapján mintaprojektek valósulnak meg.

Együttműködés: Helyi Támogató Csoport

Tatabánya URBACT Helyi Támogató Csoportja az érintett felek széles körét vonta be, lakóközösségeket, civil szervezeteket, a városi hőerőművet és a távhőszolgáltató vállalatot is. Számos résztvevő Tatabánya Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának munkatársa volt, köztük környezetvédelemmel és energetikával foglalkozó szakemberek. Irányító Hatósággént a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség csatlakozott a csoporthoz.

A Helyi Támogatói Csoport Tatabánya helyi kihívásain, különösen a Helyi Akcióterv *Kertváros projektjének* különböző szempontjain dolgozott együtt. Foglalkoztak az energiatermelés és -elosztás

lehetőségeivel, a lakásbérlet és tulajdonosok helyzetével, a felújítás, kivitelezés során elérhető energiahatékonysággal, valamint a finanszírozás és a pénzügyi alapok, támogatások kihívásaival. Szoros együttműködés alakult ki a *Kertváros projekt* menedzsment szervezetével (Gazdaságfejlesztő Szervezet Nonprofit Kft.), valamint a Városi Fűtésekszerelési Programot megvalósító szervezettel (Távfűtési Rendszert Fejlesztő Nonprofit Kft.) – mindkettő önkormányzati tulajdonú cég.

A Támogatói Csoport munkája közösen megrendezett ülések, illetve kisebb létszámú konzultációk formájában valósult meg. Számos csoporttag – köztük döntéshozók, képviselők, intézményvezetők, az önkormányzat szakértői – vettek részt a CASH nemzetközi szemináriumain, valamint a zárókonferencián is.

A tatabányai Helyi Akciótervhez nevesített *Kertváros projekt* helyi támogatói csoportjának összetétele jelentős átfedést mutat a CASH projekt érintett szervezeteivel, így az URBACT Program keretében megszerzett ismeretek és tapasztalatok közvetlenül alkalmazhatók a mintaprojekt megvalósítása során.

Tevékenységek

A CASH projekt célja az volt, hogy a bevált európai gyakorlatok tapasztalatszerzése és elterjesztése révén új intézkedéseket támogasson az Európai Unióban az önkormányzati tulajdonú (szociális) bérlemények fenntartható felújítására, annak érdekében, hogy javuljon az épületek energiahatékonysága és csökkenjen az üvegházhatású gázok kibocsátása. A projektvezető partner kezdeti látogatásai nyomán összeállították a helyi problémákat feltáró alaptanulmányt (Baseline Study), valamint elkészültek a projekt kétnyelvű szóróanyagai is.

A projekt problémakörét 6 tematikus szeminárium keretében járta körül a partnerség 2011 januárja és 2012 szeptembere között. A témakörök az alábbiak voltak: technológiai fejlesztés – felújítási technológiák; jogi és adminisztratív keretrendszer; pénzügyi mechanizmusok – támogatások; a lakosság bevoná-

sa – lakossági elvárások; energiatermelési megközelítések, valamint projektmenedzsment – műszaki aspektus.

A szemináriumok tapasztalatai nyomán mindegyik projektpartner létrehozta saját Helyi Akciótervét és megjelölte saját kísérleti projektjét.

A projekt eredményeit a 2012 novemberében rendezett záró szemináriumon és konferencián mutatták be. Erre az eseményre elkészült a *Fighting Fuel Poverty (Az energiaszegénység elleni küzdelem)* című kiadványcsomag is, amely a *Cities' Action for Sustainable Housing* (A Helyi Akciótervek bemutatása) és a *Cities' Advice for Sustainable Housing* (A tematikus szemináriumok során létrejött tudásanyag) című kiadványokat tartalmazza. Az Európai Unió döntéshozói, valamint az Irányító Hatóságok számára megfogalmazott javaslatokat a *9 CASH Policy Recommendations (9 CASH Szakpolitikai Ajánlás)* című, szintén a záróeseményre elkészült kiadvány foglalja össze.

A projekttevékenységek 2012 decemberével fejeződtek be. A projekt adminisztratív zárása 2013-ban történik.

A projektteseményekről és eredményekről sajtóközlemények, négy hírlevél, valamint a hivatalos projektoldal (urbact.eu/cash) révén értesülhettek az érdeklődők. Magyar nyelvű projektösszefoglaló Tatabánya város honlapján is olvasható (www.tatabanya.hu → fejlesztések menüpont alatt).

Eredmények, tapasztalatok

A CASH projekt részeseként Tatabánya – többek között – tudást szerzett azon legjobb európai projektekről és eljárásokról, amelyek a lakosság felújításokba történő bevonására, valamint számukra az elérhető forrásokról történő tájékoztatásra irányulnak. A megoldások tartalmaznak „energia nagyköveteket”, kampányokat és információs tevékenységeket önkéntesek, szociális munkások, civil szervezetek, valamint gyártó cégek bevonásával. Hasznosnak bizonyult a CASH aktuális tematikus szemináriumát megszervező partner már megvalósított vagy megkezdett fontos, átfogó projektjeinek helyszíni bejárása is. Külön kiemелendő a szemináriumok sorából a megújuló energiaforrásokat (biogáz, biomassza, szélenergia stb.) tárgyaló alkalom, ahol a résztvevők megismer-

hették Sønderborg város ProjectZero koncepciójának „zöld” energiatermelésre és –elosztásra vonatkozó tevékenységeit, amely a dán város CO₂ kibocsátásának csökkentésére irányul.

Bevált helyi gyakorlatként Tatabánya bemutatta a projektpartnereknek a 2010-ben indított Városi Fűtőkorszerűsítési Programját, amelynek célja, hogy – a radiátorokra felszerelt eszközök segítségével – a távfűtött városi lakásokban 5-8 év alatt megvalósuljon a fűtés egyéni mérhetősége és szabályozhatósága. A program sikerességét mutatja, hogy közel 3 év alatt több mint 2500 lakásban valósult meg a fejlesztés, melynek eredményeképpen átlagosan 30%-os fűtési költségmegtakarítás realizálódott. A program 2013-ban komplex lakóépület-felújítási támogatással egészült ki (lásd www.trf-kft.hu).

A Helyi Akciótervhez csatoltan Tatabánya összeállított egy projektjavaslatot *A kertvárosi lakótelep szociális városrehabilitációja* címmel (röviden *Kertváros projekt*), amelyet a KDOP-3.1.1/D-12. kódú, „Megyei jogú városaink városrehabilitációs témájú kiemelt projektjavaslataihoz” című kiírásra-nyújtott be. A projektjavaslat közel 1,2 milliárd forint összegű, 100%-os intenzitású, a Magyar Állam által társfinanszírozott

ERFA támogatásban részesült, és a projekt 2013 szeptemberében el is indult. A *Kertváros projekt* keretében közel 450 otthon, ebből 144 önkormányzati tulajdonú, zömmel szociális jellegű lakás komplex, energiahatékony felújítása valósulhat meg, sor kerül a környező közterületek és infrastruktúra fejlesztésére, a közszolgáltatások és közösségi funkciók javítására, valamint a hátrá-

nyos helyzetű lakosságot és a munkanélkülieket reintegráló és közösségépítő programok is elindulnak.

A *Kertváros projekt* elindításával Tatabánya városa újabb lépést tett energiahatékonsági célkitűzései elérése, köztük a szociális bérlakás felújítás, valamint a CO₂ kibocsátás csökkentése érdekében.

Partnerség: Echirolles (Franciaország) - vezető partner

Frankfurt (Németország), Bridgend megyei jogú város (Egyesült Királyság), Eordea (Görögország), Yambol (Bulgária), Brindisi (Olaszország), Utrecht (Hollandia), Les Mureaux (Franciaország), Tatabánya (Magyarország), Sønderborg (Dánia), valamint a Rhône-Alpok Régió (Franciaország).

Kapcsolat: Galgovics Tamás pályázati referens

e-mail: galgovics.tamas@tatabanya.hu, tel.: 06 20 249-4993

URBAMECO

Hátrányos helyzetű városi területek integrált, fenntartható regenerációja

	Helyszín: Tatabánya Időtartam: 2007 - 2009 Érintett lakosság: 72 000 fő Összköltség: 52 475 €	URBAMECO
---	---	------------------------

A kísérleti, gyorspályás minősítésű URBAMECO projekt célja az volt, hogy növelje az együttműködést a leromlott és megváltozott városrészek helyi gazdaságának integrált erősítése érdekében. A hálózat előkészítő fázisát az URBACT I, míg a megvalósítást az URBACT II támogatta. Tatabánya a második, megvalósítási fázisban csatlakozott a projekthez, azzal a szándékkal, hogy hasznosíthassa a jó gyakorlatok, bevált példák tapasztalatát a Fő tér rekonstrukciója és revitalizációja során.

Együttműködés: Helyi Támogató Csoport

Tatabánya tizennégy fős Helyi Támogatói Csoportot hozott létre, amelyben együttműködtek a terület intézményeinek, cégeinek vezetői csakúgy, mint az érintett önkormányzati képviselők, vagy Tatabánya Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának szakemberei. Irányító Hatósággként a Közép-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökséget vonták be.

2008-2009 között a csoport rendszeres időközönként megbeszéléseket tartott, amelyeken megtárgyalták az akkor készülő tatabányai Integrált Városfejlesztési Stratégia tervezetét csakúgy, mint a Helyi Akcióterv tartalmát, vagy a

projektesemények révén létrejött tudásanyagot, tapasztalatokat.

2008 szeptemberében a tagok együttműködési megállapodást írtak alá, amelyben rögzítették, hogy minden segítséget és tudást megadnak a tatabányai városközpont Helyi Akciótervének kidolgozásához és végrehajtásához. 2009 januárjában a Támogató Csoport Birminghamben tanulmányúton és tré-

ningen vett részt az európai gyakorlat, a jó példák megismerése érdekében.

A Támogató Csoport együtt dolgozott a város Gazdaságfejlesztő Szervezetével a városközpont fejlesztésével kapcsolatos, a Helyi Akciótervet együttműködésben megvalósító, az összes szociális, gazdasági és környezetvédelmi aspektust figyelembe vevő projektjavaslaton. A benyújtott projekt regionális ERFA támogatásban részesült, így 2012-ben befejeződött a Fő tér és környezetének komplex felújítása.

Tevékenységek

A jó gyakorlatok befogadása érdekében minden projektpartner felállította saját Helyi Támogatói Csoportját, és a francia projektvezető partner, valamint az előkészítési fázisban résztvevő városok összeállították a helyi problémákat feltáró alaptanulmányt (Baseline Study).

A projekt megvalósítási fázisában három munkacsoport találkozó, valamint három tematikus szeminárium valósult meg. A 2008 szeptemberében a romániai Constanțăban megrendezett találkozó célja a hálózati együttműködés erősítése, valamint egy közös piackutatás dokumentációjának megtárgyalása volt.

2008 novemberében a résztvevők Birmingham városfejlesztési jó gyakorlataival, valamint – többek között – a helyi vállalkozások és munkanélküliek városfejlesztésbe történő bevonási lehetőségeivel ismerkedhettek meg. 2009 januárjában a görög Nea Ioniában megtartott találkozó központi témája a pénzügyi eszközök, valamint a pénzügyi forrásokhoz való hozzáférés volt. A 2009 márciusi wroclawi találkozó pedig a Helyi Akciótervek áttekintéséről és a tapasztalatcseréről szólt.

A projekttesemények jó alkalmat biztosítottak a résztvevők számára a tudásmegosztásra, a jó tapasztalatok, eljárások elsajátítására, valamint a know-how cseréjének elősegítésére.

A kezdeményezés keretében minden projektpartner lakossági és vállalkozói közvéleménykutatást hajtott végre, melynek eredményeit összesítette. A szemináriumok, workshopok tapasztalatai nyomán a partnerség létrehozta saját Helyi Akciótervét és megjelölte saját kísérleti projektjét.

A projekt eredményeit a terjesztési, kommunikációs tevékenység nyomán ismerhette meg a széles közönség.

Tatabánya városa kisfilmet is készített ez alkalomból. Az URBACT Program honlapján elérhetőek a városhálózattal kapcsolatos információk (urbact.eu/urbameco).

Eredmények, tapasztalatok

Tatabánya a projektben való részvétel révén olyan ismeretre tett szert, amely jelentősen segítette az Integrált Városfejlesztési Stratégia létrehozásában és a városközpont fejlesztésében elvégzendő feladatai megvalósításában. A támogató csoport létrehozásában és működtetésében megszerzett tapasztalatok jól hasznosíthatók voltak a Fő téri rekonstrukció projektjének végrehajtása során is, a két támogató csoport tagsága között is jelentős átfedés valósult meg, amely elősegítette a hatékony kommunikációt.

A Helyi Akciótervben felvázolt, a tatabányai Fő tér komplex, innovatív felújítására irányuló kísérleti projektterv életképesnek bizonyult, hiszen a város később sikeresen pályázott a Közép-dunántúli Operatív Program KDOP-3.1.1/D-09 jelű felhívására Fő tér és a Városközpont rehabilitációja címmel. A mintegy 1,5 milliárd forint összköltségű projekt az

Európai Regionális Fejlesztési Alap és az Európai Szociális Alap támogatásában valósult meg 2011-2012 között, közel 1 milliárd Ft támogatási összeggel. A megújult Fő tér avatóünnepsége 2012. augusztus 26-án volt, több ezer résztvevővel.

A beavatkozás nyomán megújult a Fő tér és környezete, az Életfa tér rekonstrukciójával összeköttetésbe kerültek az EDUTUS Főiskola épületei a várossal, új szolgáltatóház épült mélygarázzsal, kávézóval bővült a szórakozóhelyi kínálat, és új tanácsteremmel bővült a Polgármesteri Hivatal épülete. A városrehabilitációs tevékenységeket szemléletformáló programok és marketing akciók, valamint számtalan színvonalas, népszerű esemény egészítette ki, amelyek hozzájárultak a Fő tér újjáélesztéséhez.

A Tatabánya központjában zajló eseményekről azóta is naprakészen tájékozódhat a nagyközönség a következő oldalakon:

www.tatabanyavaroskozpont.hu,
www.facebook.com/tatabanyavaroskozpont.

A megszépült Főtér videója az alábbi linken érhető el:

www.youtube.com/watch?v=8f-id3_45NI

A Fő téri projekt tapasztalatai jól használhatók a közelmúltban elindult hasonló városfejlesztés, „Tatabánya Kertváros szociális városrehabilitációja”, valamint az előkészítés alatt álló „Hagyomány és megújulás Óvárosban” című projektek megvalósításai során.

Partnerség: Grand Lyon (Franciaország) - vezető partner

Arnhem (Hollandia), Birmingham (Egyesült Királyság), Constanța (Románia), Göteborg (Svédország), Łódź (Lengyelország), Nea Ionia Magnesia (Görögország), Tatabánya (Magyarország) és Wrocław (Lengyelország).

Kapcsolat: Galgovics Tamás pályázati referens,
 e-mail: galgovics.tamas@tatabanya.hu, tel.: 06 20 249-4993

UNIC

Városhálózat a kerámiaipari innovációért

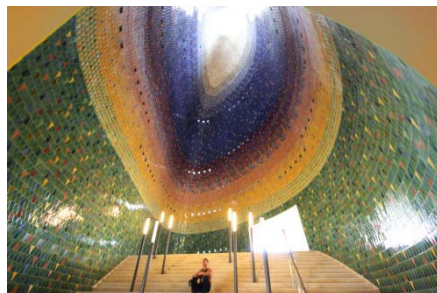
	Helyszín: Pécs Időtartam: 2008 - 2011 Érintett lakosság: 156 801 fő Összköltség: 60 629 €	
---	---	--

Az UNIC hálózat létrehozását Limoges (Franciaország) kezdeményezte, az URBACT Program tematikája szerint, 2008-ban. A kezdeményezés közvetlen motivációja az európai tradicionális kerámia és porcelánipar tragikussá mélyülő válsága volt, amelynek következményeként a korábban virágzó európai központokban munkahelyek tízezrei szűntek meg. Az érintett városok a válság jeleire különböző módon reagáltak, és nyilvánvaló volt, hogy az együttműködési háló, egymás elképzeléseinek, konkrét projektjeinek megismerése minden résztvevő város számára fontos eredményeket hozhat.

Együttműködés: Helyi Támogató Csoport

Az URBACT Program egyik módszertani eszköze a Helyi Támogató Csoportok (URBACT Local Support Group) létrehozása. Az URBACT előírás filozófiája világos: egy városi intézkedés nem lehet legitim és hatékony az ügyben érintett civil szereplők bevonása, támogatása nélkül. Ez a látszólag nyilvánvaló összefüggés Magyarországon különös jelentőséget kap. A jogi és gazdasági struktúrák átalakulása viszonylag gyorsan lezajlott, nagy a deficit ugyanakkor a lokális civil hálózatok területén. A kooperatív civil kapcsolatok adhatják egy közösség igazi erejét. Minden tematika, koncepció, vagy akár egy előírás, amely segít a civil társadalom újraépítésében,

nagyon nagy segítség. Ennek megfelelően Pécs a Helyi Támogató Csoport létrehozásának nagy fontosságot tulajdonít, és a szervezet működésének fenntartását a Helyi Akcióterv különleges elemének tekinti.

Pécs Támogató Csoportjának életre hívásakor azt az elvet tartotta szem előtt, hogy a kerámia- és porcelánipar helyzetének alakulásában érdekelt

lehető legszélesebb köre képviseltesse magát. Ennek megfelelően számos művészeti galéria, egyesület, alapítvány, egyetemi kar, gyártó cég, múzeum társult a művészet-design, örökségvédelem – ingatlanhasznosítás – építészeti, valamint a műszaki kutatás-fejlesztés szakterületeken belül.

Tevékenységek

A projekt legfontosabb tevékenysége a támogató csoport létrehozása és az aktív műhelymunkák mellett a város Helyi Akciótervének kialakítása volt. A terv egyes akciói öt tematikus célterülethez kapcsolódnak, úgymint a kerámia szektor innovációs folyamatainak támogatása, a helyi kerámiaipar fejlesztése, a kerámia tradíció, mint városfejlesztési eszköz, a kulturális és turisztikai potenciál fejlesztése, valamint a városi identitás fejlesztése.

Az akcióterv legfontosabb eleme a Zsolnay Kulturális Negyed projekt, amely a Pécs 2010 Európa Kulturális Fővárosa projektcsomag legnagyobb beruházása. A Zsolnay gyár termelési volumene a porcelán- és kerámiaipar általános válsága következtében jelentősen lecsökkent és a termelés által korábban hasz-

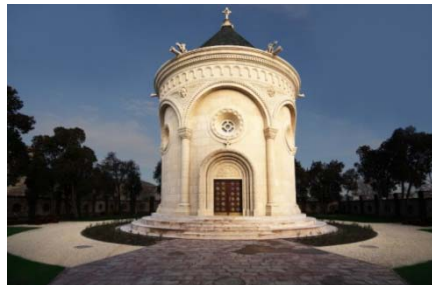
nált épületek nagyobb része kihasználatlanná vált. Európa-szerte követett gyakorlat ilyen esetekben az általában jó pozíciójú, értékes épületek kulturális alapú revitalizációja. A Zsolnay Kulturális Negyed projekt keretein belül, 5 ha területen, közel 40.000 m² épület teljes felújítása történik meg. A projekt értéke 40.000.000 EUR, amely 85 %-os uniós támogatással valósul meg. A felújított épületekbe részben kulturális funkciók (Bábszínház, Kulturális Központ, Galéria, Múzeumok, egyetemi oktatás) részben kereskedelmi és vendéglátó funkciók (étterem, kávéház, cukrászda, üzletek) részben kiszolgáló funkciók (parkoló, látogató központ) kerülnek. A projekt elsődleges hatásaként Pécs a turisztikai attraktivitás növekedésére számít. A Negyedbe az előzetes felmérések szerint évente legalább 200.000 turista látogat majd el. Elsősorban a turizusból származó bevételekre, de a kereskedelmi és szolgáltató funkciók bevételeire is alapozva elvárás a fenntartható, a város pénzügyi leterheltségét nem növelő működés. A beruházási projekt által generált épületkerámia megrendelések, az ide látogató turisták vásárlásai emellett a Zsolnay Porcelánmanufaktúra gazdasági helyzetét is jelentős mértékben javíthatják.

Eredmények, tapasztalatok

A projekt legfontosabb eredménye mindekenélőtt maga a városhálózat, amelynek tagjai között a projekt 3 éve alatt intenzív együttműködés alakult ki. A résztvevők mindegyike aktívan részt vett a közös munkában, az egyes találkozók,

konferenciák során pezsgő műhelymunka alakult ki, számos ötlet merült fel, és konkrét eredményekkel is kecsegtető javaslatok fogalmazódtak meg. Jó alapot jelentett a közös munkához a közös feladat, a korábban mindegyik városban fontos szerepet játszó kerámia és porcelánipar visszaszorulása és az ennek következtében kialakuló nagyban hasonló gazdasági, szociális, urbanisztikai stb. problémákra való megfelelő válaszok keresése. Nyilvánvaló, hogy a hasonlóságok mellett minden partner sajátos szint is képviselt. Az eltérő tradíciók, a különböző méretek és potenciálok, a más és más földrajzi, gazdaságföldrajzi szituáció minden város számára egyéni megközelítést, esetenként egyedi ötleteket is eredményezett. Mégis, a végeredmény, a partnerek helyi cselekvési tervei egyértelműen visszatükrözik az egymástól kapott ötletek, tapasztalatok, inspirációk hatásait. A kialakult hálózat belső kohézióját jól illusztrálja az

a tény is, hogy a tagok nagyobb része az együttműködés folytatása mellett döntött és Limoges székhellyel létrehozták az UNIC Egyesületet, amely a közös munka folytatását, további közös projektek fejlesztését és megvalósítását tűzte ki célul.

Az egyes partnervárosok legfontosabb tervezett projektjei között szerepel kerámiaiipari kutató és oktatóbázis megépítése, tradíciókra épülő élő múzeum létrehozása, a kerámia városépítészeti alkalmazási lehetőségeinek bővítése, kerámia klaszter kialakítása.

Partnerség: Limoges (Franciaország) – vezető partner

Delft (Hollandia), Sevilla (Spanyolország), Castellion (Spanyolország), Stoke-on-Trent (Egyesült Királyság), Aveiro (Portugália), Kolozsvár (Románia), Faenza (Olaszország), Selb (Németország), Pécs (Magyarország)

Kapcsolat: Pongrácz Judit, Pécs, e-mail: pongracz.judit@ph.pecs.hu, Komor István, Pécs, e-mail: komor.istvan@zsn.hu

CREATIVE CLUSTERS

Kreatív klaszterek közép és kisvárosokban

	Helyszín: Hódmezővásárhely Időtartam: 2008 - 2011 Érintett lakosság: 46522 fő Összköltség: 50 423 €	
---	---	--

A projekt célja a kreatív klaszter, a kreatív gazdaság, a kreatív város modelljének sikeres felhasználása kis- és középvárosok városfejlesztési gyakorlatában. A város fő problémája, hogy a vásárhelyi kézművesség, illetve a kézművességhez szorosabban kapcsolódó kerámiaipar az olcsó távol-keleti dömping áldozatává vált, ezzel együtt a fogyasztói szokások is drasztikusan megváltoztak, ami érzékenyen érinti a hagyománnyal foglalkozó mestereket. A projekt lehetőséget adott elkötelezett és lelkes helyi szereplőknek, hogy Hódmezővásárhely helyi fejlesztési lehetőségeit újragondolva számos ötletet fogalmazzanak meg a kreatív iparral és feltételeivel kapcsolatosan. Ennek alapvető motivációját az a szándék adja, hogy visszacsábítsák, illetve megőrizték a kreatív szakembereket a városba(n).

Együttműködés: Helyi Támogató Csoport

A Helyi Támogató Csoport tagjai (16 fő) a témában érintett vállalkozók, kézművesek, szakemberek, intézményvezetők, művészek. A helyi támogató csoport létrehozásának fő elve az volt, hogy a projekt keretében lezajlott tanulmányutakon szerzett nemzetközi tapasztalatok a csoport segítségével épüljenek be az önkormányzat tervei közé. A mai urbanisztikai trendeknek megfelelően a HTCS lehetőséget jelentett az önkormányzat számára, hogy a releváns érintett kör véleményének bevonásával készüljön el a Helyi Akcióterv.

A projekt keretében összesen hét HTCS találkozóra került sor. Ezek közül az első három alkalommal a résztvevők megismerkedtek a témával és meghatározták az akcióterv fő irányvonalát. A munkát háttérkutatások és előadások segítették. A negyedik alkalommal a HTCS szervezésében ún. nyílt fórum megrendezésére került sor Hódmezővásárhelyen, ahol az érdeklődők az akcióterv fő vezérfonalát jelentő egyik témában (klaszter létrehozása a kézművesség területén) tájékozódhattak. Bemutásra került két jó gyakorlat (Pannon Helyi Termék Klaszter és a MadeByYou kreatív műhely), illetve a Dél-alföldi régióban releváns pályázati konstrukció.

Ezt követően sor került egy interjúorozatra a HTCS tagokkal, amelynek eredményeképpen végleges formát öltött az akcióterv. Mindezzel párhuzamosan megalakult egy szűkebb csoport, amely építész bevonásával konkrét javaslatot tett a Majolikagyár lehetséges felújítására (a terv az akcióterv része). Mindemellett a projekt keretében valósult meg egy kreatív iskolai verseny, amelynek díjnyertes munkái beépültek az akciótervbe is.

Tevékenységek

Az URBACT Program módszerének megfelelően tanulmányutakra, a helyi támogató csoport találkozóiira és az akcióterv elkészítésére fókuszáltak a projekttevékenységek. Fontos megemlíteni az akcióterv tervezésénél figyelem-

be vett jó gyakorlatokat, amelyeket a CREATIVE CLUSTERS partnertalálkozókon ismerhetett meg a Helyi Támogató Csoport:

- Innovatív oktatási politika, amely a kreativitást és a kreatív iparágakra való felkészülést előtérbe helyezi (Reggio Emilia, Óbidos, Jyväskylä és Barnsley);
- A tudatos városmarketing ereje egy kisváros esetében, amely jelentős eredményeket ért el a kreatív gazdaság terén (Óbidos);
- Kreatív vállalkozók tudatos segítése, vonzása, leromlott ipari negyed kulturális fejlesztése (Barnsley);
- A kreatív osztály igényeit kielégítő, új városi lehetőségek kialakítása (Óbidos);
- A „rurális modernitás” koncepciója (Óbidos);
- Részvételi demokrácia erősítése a döntéshozatali folyamatokban (Kortrijk, Belgium);
- Kulturális eseménysorozatok tudatos tervezése és fejlesztése, amely a helyi gazdaságot is erősíti.

Eredmények, tapasztalatok

Az URBACT II Program célkitűzéseivel összhangban, a CREATIVE CLUSTERS projekt legfontosabb eredménye Hódmezővásárhelyen a széles helyi társadalmi-szakmai erőforrások becsatornázásával, konszenzussal elkészült akcióterv, amelyet a város képviselőtestülete is megvitatott.

Az akcióterv az Integrált Városfejlesztési Stratégiában felvázolt fejlesztési felada-

tokon alapulva kifejezetten a kreatív gazdasághoz kapcsolódó fejlesztési irányokat foglalja össze, rövid és középtávon. A fő kérdés, célkitűzés az, hogyan tud a város viszonylag rövid időn belül (a város-rehabilitációs fejlesztések mentén) olyan várossá válni, amely meglévő erőforrásait, hagyományait a 'kreatív város' fogalma alá tudatosan képes összecsoportosítani és ezzel egy új minőséget nyújtani mind az ott lakóknak, mind az oda látogatóknak. Az akcióterv célja Hódmezővásárhely szellemiségének, hagyományainak erősítése azáltal, hogy azokat minél több embernek, a mai kor igényeinek megfelelően tudja bemutatni.

A Helyi Támogató Csoport a megfogalmazott tevékenységeket hét célcsoportba gyűjtötte, amelyeket az Akcióterv prioritási sorrendben mutat be (fontos ugyanakkor megjegyezni, hogy a HTCS tagok szinte mindegyik csoportot hasonlóan fontosnak tartották, az eltérés minimális volt).

- Helyi kézműves 'klaszter' létrehozása
- A kreatív gazdaság fejlesztéséhez kapcsolódó közösségfejlesztés, közösségi akciók megvalósítása; a helyi polgárok nagyobb arányú bevonása a helyi akciókba
- Kézművesség és mindennapi kultúra az oktatásban
- Hódmezővásárhely, a kreatív város: tudatos városmarketing és imázs
- A város kulturális rendezvényeinek továbbfejlesztése
- Kreatív közterek Hódmezővásárhelyen
- Kreativitás és turizmus

Partnerség: Óbidos (Portugália) – vezető partner

Reggio Emilia (Olaszország), Mizil (Románia), Enguera (Spanyolország), Barnsley (Egyesült Királyság), Inteli (Portugália), Viareggio (Olaszország), Catanzaro (Olaszország), Jyväskylä (Finnország), Hódmezővásárhely (Magyarország)

Kapcsolat: Varga Anikó, Hódmezővásárhely, e-mail: vargaani2003@yahoo.com

ESIMeC

Középvárosok gazdasági stratégiája és innovációja

	Helyszín: Debrecen Időtartam: 2010 - 2013 Érintett lakosság: 205000 fő Összköltség: 67 250 €
---	---

Az ESIMeC kilenc közepes méretű város tematikus hálózata, amelyek egymással együttműködve innovatív stratégiákat fejlesztenek ki a fenn tartható gazdasági növekedés elősegítésére. A városoknak ehhez több akadályt is le kell küzdeniük és megoldásokat kell keresniük az olyan problémákra, mint a jelenlegi és jövőbeli munkáltatók szükségleteinek megfelelő, szakképzett munkaerő hiánya, a szakképzett munkaerő elvándorlása, a vállalkozói kultúra és bizalom hiánya. A középvárosoknak azonban van néhány nagyon fontos erőforrásuk, amelyeket a fenn tartható jövő érdekében kiaknázhathatnak: jobb életminőség és tisztább környezet, jó közlekedési infrastruktúra és kisebb zsúfoltság, fejlesztéshez rendelkezésre álló földterületek, gyors és rugalmas cselekvőképesség és kísérleti projektek megvalósításának képessége.

Együttműködés: Helyi Támogató Csoport

Az ESIMeC projekt végrehajtása során Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának munkáját a Helyi Támogató Csoport segítette, amelynek tagjai a Hajdú-Bihar Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány, a Hajdú-Bihar Megyei Kereskedelmi- és Iparkamara, a Debreceni Egyetem, az Euro-Régió Ház Közhasznú Nonprofit Kft., az Innova Észak-Alföld Fejlesztési és Innovációs Ügy-nökség Nonprofit Kft., a National Instruments Kft., valamint a Mechwart András Gépipari és Informatikai Szakközépiskola.

A Helyi Támogató Csoport a projekt hároméves futamideje alatt átlagosan negyedévente találkozott, azzal a céllal, hogy meghatározza azon várospolitikai területeket, amelyekre vonatkozóan közösen összeállított Helyi Akciótervet készített.

Mivel a Helyi Akcióterv szerkezeti felépítése nincs korlátok közé szorítva, a támogató csoport a helyi adottságokhoz leginkább illeszkedő, közösen kialakított módszertannak megfelelően folytatta a tervezési munkát. A városhálózati együttműködés során szervezett tanulmányutak tapasztalatait a támogató csoport beépíthette az akciótervbe.

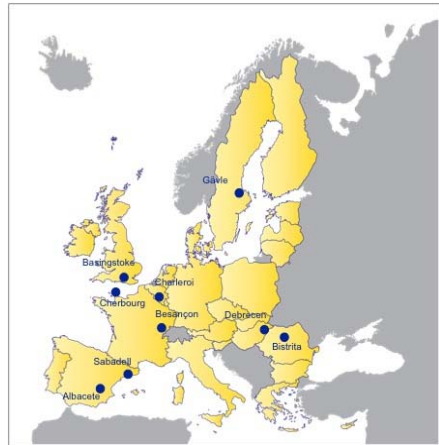
Az akcióterv megvalósíthatósága valamint az információ- és tapasztalatcsere érdekében a partnerség az Irányító Hatóságot is bevonta a projektmunkába.

Tevékenységek

A projekt fő tevékenységeit a Helyi Támogató Csoport létrehozása és a Helyi Akcióterv elkészítése mellett a tudásátadást és tapasztalatcserét biztosító találkozók képezték. A besanconi TEMIS Technológiai Parkba és Salle Rodia koncertterembe tett látogatás során a partnerség megismerkedhetett azzal, milyen kezdeményezéseket, lehetőségeket és megoldásokat rejt a kreatív gazdaság. A svédországi Gävle-ben rendezett találkozón a munkaerő

kínálat és kereslet összehangolása érdekében életre hívott akciókat, programokat mutatták be a rendezvény házigazdái.

Célját tekintve az ESIMEc a közepes méretű városok gazdasági fejlesztését tűzte maga elé. A projekt a városok legfőbb erőforrását, az embereket állította stratégiájának középpontjába, s arra keresett válaszokat, hogy a munkaerő-potenciál fejlesztése hogyan válhat a gazdasági fellendülés, növekedés és rugalmasság fő hajtóerejévé, milyen szerepet tölthet be a tudásgazdaságban.

Annak ellenére, hogy Debrecen több kiváló tudományos és kutató intézménnyel rendelkezik, a képzési kínálat nem mindig igazodik a város munkáltatóinak igényeihez. A helyi tudományos intézmények, valamint több állami és magánszervezet partnerségével közösen Debrecen olyan képzési stratégiát dolgozott ki, amely figyelembe veszi a város jelenlegi munkaerő-piaci, oktatási-képzési adottságait, lehetőségeit és várható jövőbeli igényeit.

Eredmények, tapasztalatok

A Helyi Akcióterv elkészítésének első lépése az adatgyűjtés és helyzetelemzés volt. A kiindulási helyzetet feltáró alaptanulmány (Baseline Study) eredményei alapján a partnerség a kutatás, az innováció, a klaszterek, valamint a kis- és középvállalkozások helyzetének előmozdítására, illetve a munkaerő kínálat és kereslet, valamint az oktatás-képzés kapcsolatára koncentrált. Az elkészült Helyi Akcióterv hatvanhét oldalban foglalja össze a helyzetelemzési folyamat tanulságaira építő stratégiai célok és akciók rendszerét.

Ennek alapján a meghatározott prioritások a következők:

- a várost érintő kihívások feltérképezése és javaslatlétel
- az élethosszig tartó tanulás elősegítése a munkaerő fejlesztése céljából
- az innovációs és vállalkozói képességek erősítése
- munkaadókkal való szorosabb kapcsolatok kiépítése
- befektetés-ösztönzés

Partnerség: Basingstoke and Deane (Egyesült Királyság) – vezető partner

Besançon (Franciaország), Beszterce (Románia), Charleroi (Belgium), Cherbourg (Franciaország), Debrecen, Gävle (Svédország), Sabadell (Spanyolország)

Kapcsolat: Nyulasi András projektmenedzser, e-mail: nyulasi.a@ph.debrecen.hu

Debrecen város: www.debrecen.hu

ESIMeC projekt: <http://urbact.eu/en/projects/innovation-creativity/esimec/homepage/>

A partnervárosokban szervezett találkozók során számos jó gyakorlat bemutatására került sor.

Az építészet, a multimédia, a design, a film, a zene a francia Besançon kreatív gazdaságának fontos alkotóelemei. Bennük a hagyomány és az innováció összehangoltan egyesül.

A svédországi Gävle példaértékű programokat ismertetett az ESIMeC projekthez kapcsolódóan az oktatás és foglalkoztatottság helyi jellemzőire fókuszálva, amely hasznos tapasztalatokkal gazdagította a partnerséget. Ilyen példaértékű akciók többek között az oktatási intézményekkel és helyi vállalkozásokkal közös gyakorlatorientált képzési programok elindítása, vállalkozások bevonása az oktatásba tájékoztató, népszerűsítő kampányokkal, a szakmák képviselői által tartott előadásokkal, természettudományok népszerűsítéséért indított programok óvodától középiskoláig. Fontos cél, hogy a diákok átfogó képpel rendelkezzenek az elérhető szakmákról, másrésről tudatában legyenek annak, hogy a választott szakmával milyen elhelyezkedési eséllyel rendelkeznek majd a későbbiekben.

URBACT Markets

Helyi piacok, mint a helyi gazdaságfejlesztés motorjai

Helyszín: Pécs

Időtartam: 2013- 2015
megvalósítás alatt áll

Érintett lakosság: 386.000 fő,
Baranya megye lakossága

Összköltség: 60 941 €

A projekt célja, hogy a városi piacok is hozzájáruljanak a foglalkoztatás javításához, a vállalkozások számának növekedéséhez, így a város megújulása és a fenntartható gazdaság fő motorjává váljanak. A piacok a „SMART” városok elnevezésű stratégia részeként az építészeti fejlesztések, a környezeti megújulás, a munkahelyteremtés, a gazdasági növekedés, a helyi kereskedelmi láncok hatékonyabbá tételének eszközei. Támogatják a fenntartható város kialakításához szükséges értékeket, a helyi termékeket, a helyi mobilitást, az egészséges étkezést és a helyi termelők és a városi közösségek közötti kapcsolatok kialakítását.

Együttműködés: Helyi Támogató Csoport

A Pécs tulajdonában lévő Pécs Holding Zrt. feladata a piac- és városüzemeltetés. A szintén városi tulajdonú Biokom NKft. felelős a hulladékgazdálkodásért és a köztisztaságért. A megyei hatáskörrel rendelkező ÁNTSZ végzi a hatályos jogszabályok monitoringját. A piac kínálati oldalát a termelőkön túl a Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara képviseli, míg a keresleti oldalt – a fogyasztók és a turisták mellett – a Pécsi Patrónus Kft. amely a helyi agrártermelőköt támogatja, ill. a város megbízásából helyi termelői piacokat szervez. A helyi támogató csoport kiemelt tagjai a városi döntésekben szerepet játszó

politikusok, akik támogatásukkal segíthetik a piacokkal kapcsolatos stratégiai döntések meghozatalát. Az együttműködés gördülékeny, számos ötlet és javaslat fogalmazódott meg, amelyek hatékony kommunikációval közös nevezőre is hozhatóak.

Megfelelőek az érdekeltek motivációi, a politikai támogatás is megvalósul, alulról jövő a kezdeményezés, és abban min-

denki egyetért, hogy a fejlesztés kiemelten fontos ahhoz, hogy a piacok visszanyerjék a városközponti szerepüket, hogy elérjék a projekt által kitűzött célokat. A problémát minden résztvevő abban látja, hogy nincs elég forrás a piacok hatékonyabbá tételéhez, a projekt során megvalósuló ötletek, stratégiai tervek megvalósításához.

A projekt legfontosabb mérföldköveihez kapcsolódó találkozók szervezése elősegíti a projekt által meghatározott célok megvalósulását. A csoport feladata a piacokhoz kapcsolódó döntések megalapozottságának biztosítása, hogy a stratégiai terv ne csak egy az íróasztalon elkészült terv, hanem egy ténylegesen megvalósítható, a piacok kulcsszerepét visszaállító elképzelés legyen.

Tevékenységek

A piacok az ókortól kezdődően fontos kereskedelmi szerepet töltek be a városok életében, mondhatni a városok központi elemei voltak, részei a gazdasági rendszernek, miközben társadalmi szerepük sem elhanyagolható. A globalizációnak köszönhetően azonban mára a piacoknak a társadalmi, gazdasági élet területén betöltött szerepe jelentős

mértékben visszaszorult és a kereskedelmi központok (bevásárló központok) kerültek előtérbe.

A projekt keretében újra kell pozicionálni a piacokat, olyan Helyi Akció Tervet kell létrehozni, amely illeszkedik a helyi átfogó stratégiai tervbe, és amelynek segítségével a piacok mind gazdasági, mind társadalmi és környezeti szempontból visszanyerhetik városközponti szerepüket.

A projekt keretében a Pécssett található összes piacra vonatkozóan elkészültek a SWOT analízisek, amelyek bemutatják általánosságban és az egyes helyszíneken található piacok gyengeségeit, erősségeit, valamint a piacokkal összefüggésben meglévő lehetőségeket és a piacok szerepét veszélyeztető elemeket.

A projekt megvalósítás alatt áll, az elkövetkező időszak feladata az elemzésből következő stratégiai analízis alapján

létrejövő Helyi Akció Terv elkészítése, amely a projekt keretében kitűzött célok teljesülésének alapja lesz.

Partnerség: Barcelona (Spanyolország) – vezető partner

London (Westminster, Anglia), Torino (Olaszország), Suceava (Románia), Pécs (Magyarország), Dublin (Írország), Toulouse (Franciaország), Wrocław (Lengyelország), Attica (Görögország)

Kapcsolat: Egry Dóra fejlesztési igazgató, Pécsi Városfejlesztési Nonprofit Zrt.

Telefon: 72/514-801, E-mail: varosfejlesztes@pvfzrt.hu

RegGov (Nyíregyháza)

A leromlott városi területek fenntartható integrált fejlesztésének regionális irányítása

	Helyszín: Nyíregyháza, Huszár lakótelep Időtartam: 2008 - 2011 Érintett lakosság: 117 658 fő Összköltség: 60 853 €	
---	--	--

Az URBACT II. RegGov hálózata a leromlott városi területek fenntartható integrált fejlesztésének regionális irányításával foglalkozott. A RegGov tematikus hálózat keretén belül együttműködő partnerségben Magyarországról Nyíregyháza és Budapest X. kerülete, Kőbánya vett részt. Nyíregyháza célja az URBACT Programban történő részvétellel elsősorban a tapasztalatszerzés, tapasztalatcsere, tanulás a problémák kezelése területén. A másoktól történő tanulás mellett cél volt a saját jó gyakorlatok megmutatása, átadása és a megmérettetés nemzetközi viszonylatban. Fontos célkitűzés volt annak megtanulása, hogyan lehet fenntarthatóvá tenni a jó programokat, milyen gyakorlatokat, metódusokat alkalmaznak külföldön a szakmai és pénzügyi fenntarthatóságra.

Együttműködés: Helyi Támogató Csoport

A RegGov átfogó helyi partnerkapcsolatot alakított ki minden fontos résztvevővel, aki hozzájárulhat a fejlesztési és rehabilitációs stratégia sikeréhez. A Helyi Támogató Csoport már a projekt előkészítő szakaszában megalakult. A Támogató Csoportban részt vett Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata (Szociális Osztály, Városfejlesztési Osztály), a Cigány Kisebbségi Önkormányzat, a Nyíregyházi Városüzemeltető és Vagyonkezelő Kft., a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rend-

őrkapitányság, a Human-Net Alapítvány (városi családsegítő szolgálat), a Gyermekek Jóléti Központ, a Periféria Egyesület, a Romano Trajo, a Megakom Stratégiai Tanácsadó Iroda valamint a Debreceni Egyetem Orvos- és Egészségtudományi Centrum Egészségügyi Kara.

A projekt célterülete a Huszár lakótelep. A támogató csoport tagjai évek óta tevékenykednek a telepen részben önkormányzati kötelező feladatokat látva el (családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás stb.), részben saját programokat valósítva meg, de sokszor egymás mellett, így gyakran átfedés volt a programok között. Az URBACT program hatására az együttműködés erősödött: rendszeres találkozókon egyeztették, ütköztették véleményeiket és szorosabb munkakapcsolat alakult ki a résztvevők között.

A szociális városrehabilitációs pályázat előkészítésében illetve a Huszár-telepi Helyi Akcióterv kidolgozásában aktívan közreműködött a Támogató Csoport. Több megbeszélésen alakultak ki a végleges cselekvési tervben megfogalmazott tevékenységek illetve a hozzájuk rendelt támogatási összegek. A projektben a klaszterek létrehozása segítette a hasonló problémával küzdő városok együttműködését, közös projektek kidolgozását. Nyíregyháza az egész projekt folyamán igyekezett aktívan bevonni a Helyi Támogató Csoport tagjait. Amellett, hogy a helyi együttműködés erősödött, a Helyi Támogató Csoport tagjai részt vettek a tematikus szemináriumon (Nyíregyházán) és a klaszter-találko-

zókön (Szatmárnémeti, Dortmund, Södertalje), hogy bővítsék tapasztalataikat, építsék szakmai kapcsolataikat.

Tevékenységek

Az URBACT munkamódszer lényege, hogy a résztvevők tematikus hálózatokba szerveződve lehetőséget kapnak a tapasztalatcserére, vitafórumokon való részvételre. A RegGov keretében a 36 hónap alatt a tapasztalatcsere 4 tematikus szeminárium és 12 klasztertalálkozó során valósult meg. Kiemelendő, hogy ezek közül 1 tematikus szemináriumot és 1 klaszter találkozót Nyíregyháza szervezett. A tematikus szemináriumon lehetőség volt a város illetve a projekt célterületét közvetlenül bemutatni a résztvevő partnerszervezeteknek. A RegGov projekt a szociális városrehabilitációs pályázattal párhuzamosan futott, így nagyon jó alkalom nyílt arra, hogy a RegGov keretében megalakult Helyi Támogató Csoport mindkét projektben aktívan közreműködjön. Az URBACT célja a horizontális és vertikális együttműködés erősítése.

A horizontális együttműködés érdekében jó kapcsolat alakult ki a Nemzeti Irányító Hatóság munkatársaival, akik

több eseményen részt vettek (Intake Visit, tematikus szeminárium, Final Conference). Nyíregyháza szakmai tapasztalataival, ismereteivel támogatta a különböző dokumentumok elkészítését, amelyek közül az alapidokumentumok (Baseline Study, Final Application) magyarra fordításával segítette elő, hogy a Helyi Támogató Csoport tagjai mellett minél több hazai érdeklődő ismerhesse meg a projektet.

Eredmények, tapasztalatok

A projekt egyik pozitívuma a helyi érdekeltek megerősödése, együttműködése például a szociális városrehabilitációs pályázat elemeinek meghatározása érdekében. A másik pozitívuma a más országok szakembereivel történő közös gondolkodás, a különböző látásmódok és szakmai megközelítések megismerése.

Az URBACT program eredményeként értékelhető, hogy

- a Huszár-telepen tevékenykedő szervezetek közötti együttműködés erősödött,
- a Huszár-telepi program kidolgozásában a civil szervezetek is aktívan részt vettek,

- az európai partnervárosok figyelemre méltónak tartották a romaintegrációs tapasztalatokat és az elért eredményeket,
- ugyancsak követendőnek tartották a „háztartáspanel” kutatás, mint helyi szociológiai vizsgálat eredményeinek feldolgozását,
- hasznos külföldi jó gyakorlatok váltak megismerhetővé, pl. a közösségi érdekek érvényesítésének további lehetőségei, a monitoring rendszer kialakításának módszerei,
- a résztvevők gyakorolták a szakmai angol nyelvet,
- Nyíregyháza ismertség-e növekedett nemcsak a partnervárosokban, hanem az EU különböző szervezeteiben is, hiszen ezek képviselői személyesen is részt vettek a nyíregyházi rendezvényeken. Ez utóbbit erősíti, hogy nemcsak a projekt keretében, de azon kívül is meghívások érkeztek külföldi rendezvényeken történő előadások megtartására.

Az URBACT projekt fő hozadéka, hogy nemcsak a Huszár-telepi programban működnek együtt a szervezetek, hanem a város más területén megjelenő problémák megoldásán is közösen dolgoznak.

Partnerség: Duisburg (Németország) – vezető partner

Nijmegen (Hollandia), Södertälje (Svédország), Ruda Slaska (Lengyelország), Satu Mare (Románia), Siracusa (Olaszország), Halandri (Görögország), Nyíregyháza és Budapest X. kerület, Kőbánya (Magyarország)

Kapcsolat: Nyíregyháza Megyei Jogú Város, Tóthné Csatlós Ildikó,
e-mail: nyhszoc@nyiregyhaza.hu

RegGov (Budapest X. kerület Kőbánya)

A leromlott városi területek fenntartható integrált fejlesztésének regionális irányítása

 Budapest X. kerület	Helyszín: Budapest X. kerület Időtartam: 2008 - 2011 Érintett lakosság: 70 000 fő Összköltség: 53 853 €	
--	---	--

A projekt célja a kőbányai Kis-Pongrác lakótelep szociális célú városrehabilitációja. A Kőbányai Önkormányzat kiemelt feladatának tekinti a kerület leromlott lakóterületeinek, az itt élők életkörülményeinek és lehetőségeinek javítását. Erre kínált igen kedvező lehetőséget az URBACT RegGov nemzetközi együttműködés keretében megvalósult tapasztalatcsere, helyi akcióterv készítés és a 2009. december elején meghirdetett KMOP-2009-5.1.1/A jelű, a Közép-magyarországi Operatív Programon belüli szociális városrehabilitációs pályázat.

Együttműködés: Helyi Támogató Csoport

A Helyi Akcióterv készítését a Helyi Támogató Csoport segítette, amelyben az önkormányzat családsegítő és gyermekjóléti intézményei és a polgármesteri hivatal illetékes szervezeti egységein túlmenően szorosan együttműködtek a lakótelep húsz társasházának közös képviselői is. A kialakított célok, beavatkozások a támogató csoport résztvevőinek javaslati alapján álltak össze.

A projekt megvalósítása során a Helyi Támogató Csoport összetétele átalakult: létrejött a Kis-Pongrác Lakótelep Szomszédsági Tanács, amely a lakótelepi lakóközösség képviselőiből áll.

Tevékenységek

Kőbánya integrált városfejlesztési stratégiája rögzítette a beavatkozást igénylő területek között a Pongrác út melletti Kis-Pongrác lakótelepet.

Ez az egykor közkedvelt, hagyományos építésű, intézményekkel is jól ellátott lakótelep leromlott állapotba került, az itt

élők elégedetlenek voltak a közbiztonsággal és a környék egyre kevésbé volt vonzó az újonnan beköltözők számára. Az itt élő társadalmi-gazdasági szempontból is leszakadó lakosság foglalkoztatási színvonala nem volt megfelelő és az egykor összetartó lakóközösség is széthullott. Ez a negatív spirál azonban még megállítható és megfordítható. Az itt lakók készen állnak arra, hogy maguk is tegyenek valamit azért, hogy a szebb napokat is látott lakótelep újra jó közösséggé, élhető lakókörnyezetté váljon.

Az URBACT Program segítségével létrejött Helyi Akcióterv és Helyi Támogató Csoport a városrehabilitáció előkészítésének szerves és nélkülözhetetlen elemei voltak.

Eredmények, tapasztalatok

Az URBACT Programban jól előkészített városrehabilitációs projekt keretében a Kis-Pongrác lakótelep társasházainak közös részei és önkormányzati bérlakásai valamint közintézményei megújultak, a közterületek funkciógazdagabbá válnak, főtér, játszótér és sportpálya épül, parkolóhelyek létesülnek. Az új Pongrác Közösségi Ház ad helyet azoknak a közösségi programoknak, amelyeknek

fő célja a társadalmi szegregáció csökkentése, a közösségi élet új formájának létrehozása.

További társadalmi fejlődést szolgáló tevékenységek a helyi lakosság munkaerő-piaci reintegrálása olyan képzések segítségével, amelyek kitörési esélyt jelentenek az alacsonyabban kvalifikáltak és a tartósan munkanélküliek számára is. A helyi társadalmi kohézió erősítése érdekében a projekt menedzsmentjét ellátó Kőbányai Vagyongazdálkodó Zrt. civil szervezetek részére írt ki pályázatokat integrációs és közösségépítő tevékenységeket segítő, a helyi közösség bevonását célzó programok megvalósítására.

A közösségépítés konkrét eredménye a Kis-Pongrác Lakótelep Szomszédsági Tanács megalakulása, amely aktívan alakítja a lakóközösség életét. A szociá-

lis integrációt célzó képzési programok új esélyt biztosítanak a felzárkózásra. A társasházak műszaki felújítása biztonságosabbá és költséghatékonyabbá teszi működésüket, a közterületek megújítása élhetőbbé, biztonságosabbá teszi a lakótelepet.

A projekt eredményeit, tapasztalatait Kőbánya más részein is hasznosítani kívánja az önkormányzat. 2014-ben indul az Újhegyi sétány komplex megújítása, amely a Fővárosi Önkormányzat által meghirdetett Tér-Köz városrehabilitációs pályázaton nyert jelentős támogatást. Cél az Újhegyi lakótelepen is az, hogy a közterületek és az intéz-

mények felújításán, funkcióbővítésén túlmenően a civil szervezetek és a helyi közösség váljon aktívvá és vállaljon szerepet a városrész megújításában.

Partnerség: Duisburg (Németország) – vezető partner

Nijmegen (Hollandia), Södertälje (Svédország), Ruda Slaska (Lengyelország), Satu Mare (Románia), Siracusa (Olaszország), Halandri (Görögország), Nyíregyháza és Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat (Magyarország)

Kapcsolat: Hegedűs Viktória, e-mail: hegedus_viktoria@kobanya.hu

Szabó Ágoston, e-mail: szabo.agoston@kvzrt.hu

Weboldal: <http://kispongrac.hu/>

SURE

A helyi gazdaság sokszínűbbé tétele innovatív szociális-gazdasági módszereknek a leszakadó városrészek fejlesztésébe való bevezetésével

	Helyszín: Eger Időtartam: 2009 - 2013 Érintett lakosság: 56 000 fő, Eger lakossága Összköltség: 146 665 €	
---	---	--

Miközben az emberi léptékű kis- és közepes városok a fenntartható városi élet kiváló terepei, az összetett, a válsággal csak súlyosbodó gazdasági-társadalmi problémák kezelése fokozott kihívás marad számukra, hiszen jellemzően ezek az önkormányzatok kevesebb kapacitással és szakértelemmel rendelkeznek a problémák integrált és fenntartható megoldásához. A SURE projekt célja kis- és közepes méretű városok önkormányzatainak támogatása volt a városközpontokhoz közel lévő, leszakadó területek társadalmi és gazdasági újjászervezésére irányuló integrált stratégiák kifejlesztésében.

Együttműködés: Helyi Támogató Csoport

Eger azért választotta a Szala városrész fejlesztésének problematikáját a SURE projekt célterületéül, mert ennek a városrésznek a leszakadása az egész város fejlődésére visszahúzó hatást gyakorol. Így a program során nem csupán az ott élők mindennapi problémáinak megoldása volt a cél, hanem olyan beavatkozások megvalósítása is, amelyből az egész város profitál.

A Helyi Támogató Csoport (HTCS) Egerben jól hasznosította a helyi érdekeltek nemzetközi tapasztalatcserén, jó gyakorlatok megismerésén alapuló tanulási folyamatát, és egyben biztosí-

totta a megszerzett tudás helyi szinten történő alkalmazását. A csoport többirányú szakértői segítséget kapott a munkájához, az Önkormányzat által delegált tagoknak pedig lehetősége nyílt tanulmányutak keretében is megismerkedni más partnervárosok problémáival és az erre adott válaszokkal.

A HTCS szervezésében sor került hazai jó példák, kipróbált és bevált gyakorlatok megismerésére is műhelytalálkozók, valamint közösségi bevonáson alapuló akciók keretében. Az egri HTCS széles-

körü tervező tevékenységet folytatott: számos alapozó beszélgetést, esetenként vitát követően a csoport tagjai egy félnapos workshop keretében jelölték meg a legfontosabb helyi problémákat. Ezt követően elfogadták azt a közös munkatervet, illetve módszertant, amely a Helyi Akcióterv kidolgozását eredményezte. Két tematikus szakmai munkacsoport alakult (infrastrukturális és társadalmi), amelyek több hónapon át tevékenykedtek műhelybeszélgetések keretében.

Az akciótervben rögzített beavatkozások megvalósítása szempontjából fontos mérföldkövet jelentett, hogy a helyi véleményformálók az aktív szalai lakossággal együtt 2011 májusában megalakították a Szalai Környezetvédő és Ifjúsági Egyesületet, amely szellemiségében és a mindennapi feladatok szintjén is tovább dolgozik a SURE projektben lefektetett feladatokon.

Tevékenységek

Az URBACT Program módszerét és eszközrendszerét követve a legfontosabb projekttevékenységeket a tanulmányutak, a Helyi Támogató Csoport találkozói, valamint a Helyi Akcióterv elkészítése képezték. Fontos megemlíteni azokat a jó gyakorlatokat, amelyeket a SURE partnertalálkozókön ismerhetett meg az egri Helyi Támogató Csoport, illetve azokat a Támogató Csoport tagjai számára szervezett előadásokat, amelyek közvetlen hatást gyakoroltak a Szala fejlesztését célzó Helyi Akcióterv megalkotására. A SURE projekt keretében a partnerek és a Helyi Támogató Csoportok egyes tagjai öt fő téma mentén – turizmus, vállalkozás-fejlesztés, infrastrukturális fejlesztés, stratégiaalkotás, közösségfejlesztés – ismerhettek meg a partnereiknél a leszakadó

városrészek komplex fejlesztését célzó jó gyakorlatokat. A projekt partnerei már a kezdetekben felismerték a komplex beavatkozási logika és a közösségi tervezési módszertan horizontális alkalmazásának szükségességét. A fent említett nemzetközi és hazai jó gyakorlatok közül az alábbiakat tartjuk különösen fontosnak a Szala és az akcióterv szempontjából:

- “Future City Game” mint a közösségi tervezés egyik könnyen megvalósítható eszköze (Gyergyószentmiklós, Erdély, Románia, 2010.október)
- A “placemaking” módszere (Ottignies-Louvain-la-Neuve, Belgium, 2011. június)
- Szociális vállalkozás, mint a leghatározottabb helyzetű személyek számára is tartós munkalehetőséget kínáló vállalkozási forma (Albacete, Spanyolország, 2011. szeptember)
- A turizmus, mint egy leszakadó városrész fejlesztésében kulcsfontosságú terület (DunLaoghaire, Írország, 2012. március)
- Közösségi kertek (DunLaoghaire, Írország, 2012. március)
- Tájékoztató a Romák Egerszalókért Egyesület településen és a Közösségi Ház fejlesztésében végzett munkájáról
- Képzés, foglalkoztatás, munkahelyteremtés, közmunka program lehetőségei Magyarországon
- Közösségfejlesztés roma közösségekben – Tarnabod, a befogadó falu
- Kortárs-sorstárs mentor program bemutatása: Bagi példa

Mindemellett a HTCS-k munkájának eredményeképpen létrejött és minden érintett nyelven kiadásra került a SURE Közösségi Tervezési Eszköztár, amely praktikus tanácsokkal segít minden olyan közösséget, amelynek feladata egy adott fejlesztés közösségi tervezési módszerrel történő végrehajtása.

Eredmények, tapasztalatok

A SURE projektben a fenntartható társadalmi-gazdasági újjászervezés integrált megközelítése volt középpontban. Ez azt jelenti, hogy minden résztvevő jelentős szellemi energiát fordított a javasolt intézkedések lehetséges társadalmi és gazdasági hatásainak felderítésére, valamint időt és energiát áldozott a helyi közösségekkel folytatott konzultációkba és együttműködésbe.

A SURE projekt nyolc kis és közepes méretű város számára tette lehetővé, hogy integrált és fenntartható újjászervezési stratégiákat hozzanak létre, amelyek javítani fogják polgáraik társadalmi és gazdasági körülményeit. Eger önkormányzata büszke rá és kitüntetettnek érzi magát amiatt, hogy ilyen hasznos projektirányító résztvevő lehetett.

A nemzetközi tapasztalatok is alátámasztották, hogy a program sikerének kulcsa a közösségépítés. Az egri projekt legfőbb sikere ezen a területen egy új helyi civil szervezet létrejötte. Az URBACT II Program célkitűzéseivel összhangban, a SURE projekt legfontosabb eredménye Egerben a széles helyi

társadalmi-szakmai erőforrások becsatolásával, konszenzussal elkészült, a helyi civil szervezet aktív részvételével a HTCS által elfogadott akcióterv, amelyet később Eger MJV Önkormányzat Képviselőtestülete is elfogadott. Az akcióterv értelmében a legfontosabb célkitűzés Szala társadalmi-szociális és infrastrukturális elszigeteltségének oldása (rövid távon) és megszüntetése (közep- és hosszú távon), komplex módon, a különböző erőforrások tervezett és ütemezett bevonásával.

Amellett, hogy a SURE projekt keretében konkrét önszerveződés és együttműködés indult egy erősen szegregált városrészben, helyi szinten számottevő eredmény, hogy Eger MJV Önkormányzata profitálni tudott a megismert jó gyakorlatokból, s az elkészült akcióterv eredményeképpen is sikeresen pályázott az ÉMOP-3.1.1-12-2013-0007 Szociális városrehabilitációs pályázatára. Ennek eredményeképpen 400 millió forint fordítható Szala környezetének fizikai-szociális megújítására.

Partnerség: Eger (Magyarország) – vezető partner

Pori (Finnország), Dun Laoghaire Rathdown Megyei Tanács (Írország), Larnaca (Ciprus), Ottignies Louvain La Leuve (Belgium), Komotini (Görögország), Gyergyószentmiklós (Románia), Centro Europeo de Empresas e Innovación de Albacete (Spanyolország)

Kapcsolat: Rátkai Attila, Eger, e-mail: ratkai.attila@ph.eger.hu

RE-Block

A szegénység elleni küzdelem, a társadalmi kohézió és a városi környezet javítása a lakótelepeken, hozzájárulva a fenntartható fejlődéshez

 Budapest XVIII. kerület	Helyszín: Budapest XVIII. Időtartam: 2013 - 2015 <i>megvalósítás alatt áll</i> Érintett lakosság: 16 000 fő Összköltség: 216 240 €
--	--

A RE-Block fő témája a szegénység elleni küzdelem, a társadalmi kohézió és a városi környezet javítása a lakótelepeken, hozzájárulva a fenntartható fejlődéshez. Bár a projektben résztvevő tíz város Európa legkülönbözőbb részein helyezkedik el, a célterületét képező, soklakásos, panel lakótelepek problémái szinte azonosak. A partner önkormányzatok és a várostervezéssel, illetve -fejlesztéssel foglalkozó szervezetek már külön-külön is számos kísérletet tettek arra, hogy megoldást találjanak a válság által okozott szociális és infrastrukturális problémák kezelésére, amelyekkel a lakótelepeken élő lakosságnak szembe kell néznie. Szükség van továbbá a privát és állami szektorok közötti újfajta együttműködésre, amely elősegíti a hosszútávon fenntartható és élhető lakókörnyezetek létrehozását.

Együttműködés: Helyi Támogató Csoport

A vezető partneri szerepet betöltő XVIII. kerületi önkormányzat munkáját Helyi Támogató Csoport (HTCS) is segíti, amelynek tagjai főként a helyi oktatási intézmények (iskolák, óvodák), a Családsegítő Intézet, a társasházkezelők, Havanna-telepi lakosok, illetve az önkormányzat képviselői közül kerültek ki. A RE-Block projekt keretében rendszeresen megrendezett találkozók során a Helyi Támogató Csoport célja, hogy jobban lehatárolja

és pontosítsa a problémákat és kijelölje a jövőbeli fejlesztések irányát. A megbeszélések, illetve tanulmányutak során szerzett tapasztalatokat megosztva a résztvevők aktív szerepet vállalnak az akcióterv kidolgozásában.

Az URBACT európai szintű tapasztalat- és tudáscsere folyamat, tanulási program, amely a RE-Block esetében főként a valamennyi projektpartner által szervezett helyszíni szemlék („Peer Review Sessions”) során valósulhat meg. A találkozókra részt vesznek a házigazda Helyi Támogató Csoport tagjai, több projektpartner tudás nagykövete, a Helyi Támogató Csoport tagjai, projekt koordinátora, valamint a vezető szakértő.

A Havanna lakótelepen megrendezett helyszíni szemle során (2013. szeptember 5-6.) a Helyi Támogató Csoport tagjai ismertették azokat a szociális, infrastrukturális és gazdasági nehézségeket, amelyek megoldásában segítséget nyújthat a RE-Block projekt, valamint a „Tudás Nagyköveteivel” ellátogattak azokhoz az intézményekhez és szervezetekhez, amelyek fontos szerepet töltenek be a lakótelep életében.

Tevékenységek

Míg a problémák valódi természete lakótelepenként változik, a RE-Block

projekt általános, a partnerekkel közösen kialakított fókusz a lakótelepek fenntartható rehabilitációjára irányul, amit a szociális és fizikai környezet integrált fejlesztésével kívánnak megvalósítani. A partnerség tagjai tisztában vannak azzal, hogy ennek a célnak a megvalósítása túlmutat az egyes önkormányzatok pénzügyi kapacitásán, főleg ha még mindig a gazdasági válság következményeinek elszenvedői közé tartoznak. Ezért a partnerek új lehetőségeket keresnek az állam és a magán-szektor közötti együttműködésre, a tartós rehabilitáció érdekében.

A RE-Block projektben a partnerek által delegált, az érintett területeken képzett szakemberek egy csoportja, az ún. „Tudás Nagykövetei” („Knowledge Ambassadors”) segítik a projekt eredményeinek átadását. A nagykövetek megosztják tapasztalataikat a partnerséggel és részt vesznek a tíz célterület városrehabilitációjára irányuló Helyi Akciótervek első változatának kialakításában.

A vezető szakértő és egy tematikus szakértő közreműködésével a projekt végére elkészül egy „Intelligens város” című irányítási útmutató és szabályozási

rendszer, valamint a Spin-off projektek meghatározása, melyeket a rendelkezésre álló erőforrásokból, illetve uniós

támogatásból megvalósíthatónak tartanak a helyi szakemberek.

Partnerség: Budapest Főváros XVIII. kerület (Magyarország) – vezető partner
Gelsenkirchen (Németország), Malaga (Spanyolország), Kelet-Makedónia és Thrákia (Görögország), Iasi (Románia), Salford (Egyesült Királyság), Magdeburg (Németország), Vilnius (Litvánia), Södertälje (Svédország), Róma (Olaszország)

Kapcsolat: Hunyadi István városigazgató / projekt koordinátor
e-mail: hunyadi@bp18.hu; re_block@bp18.hu; weboldal: www.bp18.hu

EGTC

Határon átnyúló városi együttműködések intézményesítése

	Helyszín: Esztergom (Ister-Granum EGTC) Időtartam: 2008 - 2010 Érintett lakosság: 90 000 fő Összköltség: 28 774 €
---	--

A párizsi székhelyű MOT (Mission Opérationnelle Transfrontalière) vezetésével megvalósuló projekt célja annak vizsgálata volt, hogy miként növelhető a határtérségek versenyképessége állandó intézményi háttér megteremtésével. Az új uniós jogi eszköz, az EGTC (Expertising Governance for Transfrontier Conurbations) és az ahhoz hasonló megoldások segíthetnek az általában periférikus helyzetű határmenti agglomerációknak, hogy a centrumokban fekvő városi térségekhez hasonló fejlettséget érhesse el. Ezek a kezdeményezések ugyanakkor számos kérdést is felvetnek a határ mentén meglévő nyelvi, kulturális, jogi különbségek miatt. A projekt ezekre a kérdésekre kínált megoldási javaslatokat.

Együttműködés: Helyi Támogató Csoport

Az URBACT módszertannak megfelelően Esztergomban is megalakult a Helyi Támogató Csoport, amelybe országos és helyi szakemberek is meghívást kaptak. A tagok között voltak urbanisták, térségfejlesztési szakemberek, helyi (esztergomi és Párkány környéki) civil egyesületek képviselői, döntéshozók, de a megyei kamara és a Belügyminisztérium is képviseltette magát. A tagság összetétele tükrözte a határ menti kormányzással kapcsolatos kérdések sokszínűségét.

A csoport feladata volt a Helyi Akcióterv elkészítése, amely két kérdéskörre fő-

kuszált. Annak érdekében, hogy az EGTC határon átnyúló együttműködés-ként megerősödjön, közös intézményekre (ehhez kapcsolódott a *Leadership* fejezet tematikája) és egy magasabb fokú társadalmi részvételre, szervesültségre (ehhez kapcsolódott a *Community* fejezet) van szükség. A Helyi Akcióterv ennek megfelelően egyrészt arra vonatkozóan tartalmazott iránymutatásokat, hogy miként erősíthető a határon átnyúló kormányzás szervezeti és irányítási háttere, másrészt azzal foglalkozott, hogy milyen módon javítható a társadalmi részvétel a határon átnyúló együttműködésben.

A támogató csoport az akcióterven kívül egy részletesebb, a régió fejlesztési

stratégiáját a fenti szempontok szerint alátámasztó dokumentumot is elkészített.

A támogató csoport a projekt zárását követően felbomlott, viszont munkájuk hozzájárult az új típusú kormányzási modell sikeres működtetéséhez.

Tevékenységek

A partnerek innovatív kormányzási eszközök elősegítésén dolgoztak az európai határon átnyúló agglomerációk példáján. Meghatározták a releváns szereplőket, és elemezték, hogy a határon átnyúló agglomerációk miként alakítják ki közös helyzetértékelésüket, stratégiájukat és intézményi tervüket. Az összehasonlítást segítette, hogy a partnerek Európa különböző térségeit képviselték, és a határ menti együttműködések irányítási-jogi keretei is jelentősen eltértek egymástól: két EGTC, két eurodistrict, egy ikervárosi kooperáció és egy eurocity vett részt a projektben, a legjelentősebb európai „think-tank”, a MOT irányításával.

A projekt az európai határon átnyúló agglomerációk számára lehetőséget adott konkrét eredmények (sikerek és

kudarccok), valamint ezen eredmények okainak megismerésére; illetve a jó példák alkalmazására más határon átnyúló agglomerációkban kormányzási rendszerük tökéletesítése érdekében.

A résztvevő partnerek mindegyike elkészítette az adott agglomeráció Helyi Akciótervét és a nemzeti hatóságok részére szánt ajánlásokat a Helyi Támogató Csoport segítségével. Az ajánlások a határok könnyebb átjárhatóságát lehetővé tévő döntéshozatalt kívánták elősegíteni.

Ezen kívül a partnerek szakértői iránymutatások, valamint egy helyzetértékelő tanulmány alapján kidolgozták a határon átnyúló kormányzás kézikönyvét is.

A projekt során nyolc közös rendezvényre került sor, amelyek közül kettő tematikus workshop, kettő munkatalálkozó, kettő az outputokról szóló technikai találkozó volt. A nyitó rendezvény Strasbourgban, a záró konferencia Esztergomban került megrendezésre.

Eredmények, tapasztalatok

A projekt legfőbb eredménye az volt, hogy az Európa különböző térségeiben felhalmozódott, a határ menti együttműködések intézményesítésére vonatkozó tapasztalatok megosztásra, elemzésre és bemutatásra kerültek. Minden esetben olyan városi agglomerációkról van szó, amelyek funkcionális torzulást szenvednek el az adminisztratív határok miatt. Ezeknek a torzulásoknak, a csomakavonaskörzeti helyzetnek és az ebből fakadó kedvezőtlen fejlesztési kilátásoknak a kiküszöbölését segíthetik a közös kormányzati-irányítási struktúrák. Ezek ugyanis a határok elválasztó hatását felülírva, közös funkcionális vonzaskörzetek kialakulását teszik lehetővé, erősítve a határvárosokban korábban elfedett módon meglévő területi tökelemeket.

A határon átnyúló kormányzás kézikönyv ilyen módon arra vonatkozóan nyújt tanácsokat, hogy miként lehet ilyen struktúrákat kialakítani, és azok milyen feltételek fennállása esetén képesek valódi változásokat indukálni a határ menti agglomerációk egészséges fejlődésében.

A MOT szakértőként részt vett a hasonló tematikával kidolgozott, METRO-BORDER elnevezésű ESPON projekt megvalósításában, amelynek során felhasználták az URBACT projekt során szerzett tapasztalatokat is.

Esztergom szempontjából a projekt legnagyobb jelentőségét a részvétel lehetősége adta egy uniós hálózati együttműködésben. A városnak ilyen tapasztalatai korábban nem voltak – leszámítva a testvértelepülési kapcsolatokat. A projektmegvalósítási ismereteken túlmenően természetesen a projekt fő hozadékát a máshol sikeres megoldásokkal kapcsolatos információk, ötletek jelentették, amelyek részben az Ister-Granum EGTC további intézményfejlesztésében is visszaköszöntek. Ugyanakkor például az Ister-Granum EGTC regionális civil parlamentje ihlette a lille-i civil fórum létrehozását, így a tapasztalatcsere többirányú volt.

Nem elhanyagolandó továbbá az EGTC és a két ikerváros (Esztergom és Pár-

kány) európai szintén történő megjelenésének marketing ereje sem: széles szakmai körben váltak ismertté az itteni integrációs kezdeményezések, törekvé-

sek, valamint az eddig elért eredmények. Ezt jelentősen segítette, hogy sikerült a záró konferenciát Esztergomban megrendezni.

Partnerség: Mission Opérationnelle Transfrontalière (Franciaország) – vezető partner
 Lille Métropole Communauté Urbaine (a Lille-Kortrijk-Tournai EGTC nevében), FR/BE
 Słubice (a Słubice-Odera-Frankfurt ikerváros nevében), PL/DE
 Chaves (Chaves-Verin Eurocity nevében), PT/ES
 Esztergom (az Ister-Granum EGTC nevében), HU/SK
 Communauté Urbaine Strasbourg (a Strasbourg-Ortenau Eurodistrict nevében), FR/DE
 Basel Kanton (a Háromnemzetiségű Basel Eurodistrict nevében), CH/DE/FR

Kapcsolat: Ocskay Gyula adminisztratív menedzser, tel.: 06 33 509-355;
 Párizsban Jean Peyrony igazgató, +33 (0)1 55-80-56-92

URBACT (Urban Actions) – városi akciók

„Az URBACT utazás – és nemcsak a szó köznapi értelmében! Utazás a jövő városába, tanulás, egy módszer és egy új világlátás. A problémák újfajta megközelítése, a közösségi bevonás új módszere. Egy lehetőség arra, hogy lássuk, merre tart Európa – Vilniustól Glasgowig, Koppenhágától Milánóig. Egy lehetőség, hogy az érintettek bevonásával lássuk és kitaláljuk, merre tart a mi városunk!”

Dr. Török László jegyző, Nagykanizsa

www.urbact.hu www.urbact.eu

A kiadvány a www.urbact.hu/projekteredmenyek honlapról letölthető.

Az URBACT program az Európai Regionális Fejlesztési Alap és a tagállamok közös finanszírozásában valósul meg.